

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
LEIDZIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Viliška, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Viliška, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

N. 35

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

Nep York, N. Y., Rugsėjo (September) 1, 1939

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXX

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

KAIP REIKIA SUPRASTI EUROPOS TRIUKŠMĄ

Tarptautiniai santykiai tai nėra žmonių santykiai, tai nėra atskirų valstybių gyven-
tojų santykiai, ir nuo žmonių
beveik jie nepriklauso. Tarp-
tautiniai santykiai yra pinigų
maišų santykiai, milžiniškų
pinigų maišų, kurie steigiasi
imperijoms, kad vis daugiau
galėtų didėti.

Imperijos turi savo siekius,
kurie mažai ką bendro turi su
jų žmonių siekais. Imperijų
siekliai labai paprasti, primi-
tyviški. Tai tie patys siekliai,
kuriuos turėjo žmogus savo
žemiausiame išrutulos laipsny-
je, kuomet jis buvo daug ar-
šesnis už gyvulį. Užgrobti ne
savo — visokiems būdais,
kokiais tik pasitaiko — per
priespaudą, per apgaulę, per
karą, — tokie tėra imperijų
siekliai, didžiųjų pinigų maišų
siekliai.

Pinigų maišų varžytinės

Dabartinėje gadynėje pa-
saulyje pasireiškia penktos
imperijos su grynai imperi-
kais užgrobimo siekliais. Tai
Anglijos imperija, Rusijos im-
perija, Vokietijos imperija,
furi tapo apkapota, bet vėl
atsigauna, Amerikos imperija
ir Japonijos imperija. Dar ne
viso pasaulio žemėmis jos bu-
vo pasidalinusios. Pereitas
karas buvo pakeitęs jų pasi-
dalinimą, koks buvo buvęs
pirma. Dabar tie pinigų mai-
šai varžosi kas daugiau galės
užgrobti iš to, kas nebuvo
padalinta, ir iš to, kas turės
buti perdalinta.

Visų imperijų politika vienoda

Šitose pinigų maišų varžy-
tinėse visai nesvarbu kokia
valdžia bent kurioj tų impe-
rijų viespatauja. Ką Rusijoj
dabar daro Stalinas, tą dary-
tų ir caras arba Kerenskis,
jeigu jie valdytų Rusijos im-
periją. Ką Vokietijoj daro
Hitleris, tą darytų ir Hinden-
burgas ir Kaizeris ir Bismar-
kas, jeigu jie šiandien būtų
prie Vokietijos vairo. Ką
Anglijoj dabar daro Chamber-
lainas tą darytų ir J. Ramsay
MacDonald ir Asquithas, jeigu
jie būtų premierais. Jie vi-
si norėtų kuodaugiau savo pi-
nigų maišams grobio gauti.
Imperijų "ideologijos", kaip
primitiviškos pinigų maišų
"ideologijos", visai dar nepa-
šalino ir nei kiek nepakeitė
visos kitos "ideologijos", nei
komunizmas, nei nacional-
socializmas, nei fašizmas, nei
katalikybė, nei demokratija.
Žmonės gali būti nuosirdžiai
demokratais savo naminiame
arba savo šalies gyvenime,
bet, kuomet reikalas esti apie
grobimą kitų žemių, jie visi
visai nejučiomis tampa ar-
šiausiais imperialistais arba
pinigų maišų ideologijos šali-
ninkais. Tarp nacių ir komu-
nistų, tarp fašistų ir demo-
kratų čia jau visi skirtumai
išnyksta. Pinigų maišai dar
telaiko žmonių protus bai-
siausioj vergijoj.

Dvi nuskriaustos imperijos: Rusija ir Vokietija

Po pereito karo buvo su-
mažintos dvi iš penkių impe-
rijų: Rusijos imperija ir Vo-
kietijos imperija. Rusijos im-
perijai buvo atimta daugiau
žemių negu Vokietijos impe-
rijai. Rusija neteko daug dvi-
desnio žemės ploto negu visa
Vokietija, pridėjus prie jos
visas jos buvusias koloni-
jas. Vokietija tapo perskrosta
pusiau. Kas nevaldytų Rusi-
ją ir Vokietiją, visvien tos dvi
imperijos darytų viską, kad
atgavus ką pametusios. Vo-
kiečių imperija greičiau susi-
tėrėjo ir greičiau pasirengė
kelti triukšmą del grobio. Ru-
sijos imperija, nesijausda-
ma pakankamai sustiprėjus,
triukšmo iki šiol mažai tekėjęs.
Kaipo imperialistai, Hitleris
su Stalinu visą laiką matė,
kad jų siekliai yra panašūs,
kad abu turi atgriebti savo
imperijoms tą, kas iš jų bu-
vo atimta. Be to, žinoma,
ir jų diktatūros buvo pana-
šios. Kada jie bus atsigriebę
pamestus kraštus, jų reikal-
ai gal pradės skirtis, bet iki to
laiko jie gali eiti išvieno. Su-
sitaikymas Hitlerio su Stali-
nu buvo naturalus ir neišveng-
iamas dalykas šioj imperia-
listinėje gadynėje.

Hitleris su Stalinu susitaikė gegužio mėnesyje

Tas tų dviejų nuskriaustų
imperialistų susitaikymas ne-
įvyko tik pereitą savaitę. Im-
perialistai, budami nacių ar
komunistais ar demokratais
namie, turi lošti tarptautinę
komedią, kad geriau apmul-
kintus namie savo žmonių gal-
vas. Jie turi surengti teatrą,
apstatyti sceną, apsitepti vei-
dus, apskaičiuoti dramatiškus
momentus, ir nuskirtu laiku
išeit jų prirengton scenon ir
sulosti jų prirengtą komedią,
laukiant, kad žmonės jiems
katus paslaptis. Hitleris pasi-
rodė tokių komedijų dideliu
meisteriu. Ir Stalinas ir Cham-
berlainas už tokių jo meistris-
kumą jam kepurės nusiima, ir
duoda jam lošti kartais pri-
madonos, o kartais tigro r-
lę.

Rusijos ir Anglijos pinigų
maišų politika jau senai suti-
ko, kad trečiam Europos pi-
nigų maišui reikia duoti pro-
gos atsigauti, nes visvien vi-
šos trys imperijos turės pa-
silikti Europoje, ir visoms
trims reikia dirvos šienauti.
Įvykinimui to bendro susipra-
timo Hitleriui pavesta lošti
komedią. Nes nei Anglija nei
Rusija jau negali ateiti ir pa-
sakyti Čekoslovakijai: "Tu
nebebuk Čekoslovakija", arba
Lenkijai "Tu nebebuk Lenki-
ja". Čia ir Anglija ir Rusija
paveda Hitleriui pažvanginti
tankomis ir pabirbti kariniais
aeroplanais, kad ateitų "tra-
giškas" momentas. Muenchene
pilnai galėjo dalyvauti ir Sta-
linas, bet dėl naminių reika-
lų jam čia nebuvo patogų at-
vykti. Ir Austriją ir Čekoslo-
vakiją Hitleris pasiėmė su
Stalino pritartimu. Imperialis-
tinė "ideologija" pripažysta

be jokio ginčo, kad tos ša-
lys naturaliai turi priklausyti
Vokietijos imperijai.

Litvinovas atstatytas todel, kad buvo žydas

Kada Hitleris jau tiek buvo
atsiekęs, tuomet ir Stalinas
panorėjo gauti užtikrinimą,
kad ir Rusijos imperija at-
gaus savo pamestas žemes.
Čia ir vėl Anglijai buvo nepa-
togu pasakyti Staliniui: Jei tik
nori, eik ir pasiimk Lietuvą,
Latviją, Estoniją, Suomiją ir
dalį Lenkijos. Anglija turėjo
savo komediją sulosti ir pa-
rodyti, kad ji labai labai ne-
nori atiduoti tų kraštų Ru-
sijai. Anglija vedė su Rusi-
ja tokias ilgias ilgias tarybas,
vis baždamasi, kad jai gaila
Latvijos, Estonijos ir Suomi-
jos. Bet kaip tas dalykas pa-
sibaigs Chamberlainas jau ži-
nojo gegužio mėnesyje. "Pur-
vino" biznio atlikimas buvo
paliktas Hitleriui. Tuomet Sta-
linas umai atstatė iš diplo-
matinės tarnybos Litvinovą.
Ir tuomet jau buvo padary-
tas tarp Rusijos ir Vokieti-
jos tas paktas, kurį tik dabar
pasirašė Von Ribbentropas ir
"draugas" Molotovas. Litvi-
novas buvo atstatytas nedeli
kokių nors jo nusikaltimų,
bet tik todėl, kad jis yra žy-
das ir labai žydiškai atrodo.
Stalinas čia turėjo nusilenkti
naciams, nes naciai nesutiko
rašyti sutarties, jeigu po ja
rašysis žydas iš Rusijos pu-
sis. Tas būtų buvęs "ne košer"
Vokietijoj. Naciai numatė,
kad paskelbus sutartį Rusijos
užsienio ministeris kada nors
turs būti priimtas Vokietijoj
kaipo mylimas svečias, o žydo
jie jokių būdu negalėtų mylėti.
Todel vietoj Litvinovo bu-
vo paskirtas Molotovas, tik-
ras rusas.

Rusija pasims Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes

Hitleris savo lošiamoj ko-
medijoj atėjo prie "Lenkijos
klausimo išrišimo", to klaus-
imo, kurs jau išrištas iškalno.
Jis išrištas kartu su Rusija,
nes jis ir Rusiją gyvai palie-
čia, ir be Rusijos negali būti
išrištas. Išrišimas kol kas yra
tik "ant popieros ir ant žo-
džių". Bet ji reikia praktiškai
atlikti. Parašyta komedija,
bet ją reikia sulosti. Gal buta
ta komedija šį sykį reikalau-
ja ir kraujo, gal daug krau-
jo. Bet komedijantams krau-
jas yra tikti butaforija. Krau-
jas šioj komedijoj gali pa-
silieti bandant patenkinti
Rusijos reikalavimus. Hitleris
jau atidavė Rusijai Lietuvą
kartu su Vilniaus ir Gardino
kraštu, Latviją, Estiją ir
Suomiją. Kaip Rusija tuos
kraštus pasiims be kraujo
praliejimo tuo tarpu negalima
žinoti. Gal čia kraujo liejimas
— didelis ar mažas — bus
neišvengiamas. Bet visvien ga-
ly gauti Rusiją turės kas jai
duota.

Lietuvai gal reiks komisarų

Labai gali būti, kad netoli-
moj ateity iš Lietuvos bus
padaryta sovietų respublika,
dalis tos imperijos, kurios ofi-
cialis vardas yra ženklinamas
misteriškomis raidėmis SSSR.
Tą "respubliką" valdys komu-

nistai. Ne bet kokie komunis-
tai, bet tikri "stalincai". Už
kokį nors nuklydimą nuo Sta-
lino linijos gal ne vienas jų
keliaus pasimatyti su Abra-
omu, bet tokią vietą greit už-
ims kiti. Lietuvoj komunistų
nių galvą taip kaip ir nebutų
— yra ten tik šiaip sau "ža-
lios medžiagos", iš kurios ne-
galima būtų sudaryti jokios
administracijos. Todel valdi-
ninkus Lietuvai Stalinas turės
atsiųsti arba iš Maskvos, arba
parsiųsti iš Lietuvos, kur
Amerikos lietuviški komunistų
laikraščiai redaktorius, kurių
ištikimybė Staliniui yra neabe-
jotina. Jau dabar gal bus ne
pro šalį pasigerinti bu-
simiems Lietuvos sovietų res-
publikos komisarams.

Kinijos pasidalinimo klausimas svarbiausias

Bet Lenkijos ir Lietuvos
likimo išrišimas yra mažesnio
insto reikalas Europos impe-
rijų viešpačioms. Daug dides-
nis reikalas jiems visiems yra
Kinijos likimas. Palikta nuo-
šaliai, Japonija gali sumau-
moti visą Kiniją, ir visoms ki-
toms keturioms imperijoms
parodyti špygą. Sumaumoju-

si Kiniją, Japonija taptų di-
džiausia pasaulio imperija. Su
laiku ji taptų ir galingiausia,
su didžiausia kumščia. Visos
kitos keturios imperijos —
Anglija, Rusija, Vokietija ir
Amerika — negali to leisti.
Jos dreba ne tik iš pavydo
Japonijai, jos dreba net už
savo pinigų maišų likimą.
Kuomet Japonija įstengtų in-
dustriškai išnaudoti Kinijos
turtus ir žmones, ji galėtų ap-
rupinti visą pasaulį taip pi-
gionis prekėmis, kad indus-
trijų egzistencija kitose impe-
rijose ir visoj žemėje taptų
neberekalinga. Tuomet turė-
tų visur sugriuti ir visas ko-
munizmas ir visas kapitaliz-
mas. Jau dabar Japonija gali
parduoti Amerikoje savo iš-
dirbtus automobilius po šimtą
dolerių, tik beveik po mirties
bausme jų čia negalima įsi-
vežti. Mažus japonų išdirbio
daiktėlius, perkamus dabar
Amerikoje po dešimtuką, čia
negalima padirbti nei už vie-
no dolerio kainą.

Išrodo, kad jeigu karas tu-
rės būti, tai jis bus už pasi-
dalinimą Kiniją. Čia visi bus
vienodi grobiojai: ir Rusija,
ir Japonija, ir Vokietija, ir An-
glija, ir Amerika.

Pereitos savaitės įvykiai

Pereitos savaitės įvykiai
Europoje susidėjo iš žodžių,
paremtų barškinimu kardais
iš Vokietijos ir iš Anglijos
pusės. Kadangi žodžiai yra
pigūs, o kardai tapo duona,
kurios niekas negali valgyti,
Europos įvykiai ėjo greitai
tempu. Iš jų įdomu yra sek-
ti, kaip šį sykį bus sulosta ko-
medija, kurios bendrieji ruo-
žai be abejonės yra išanksto
numatyti. Čia trumpai paži-
rėsime kas "įvyko" per šias
dienes.

Sekmadienis, rugpjūčio 20
d. — Dancige nacių vietinis
vadas Albert Forster savo
kalboj naciams pasakė, kad
Dancigas greit prisidės prie
Reicho ir kad "audra artina-
si". Vokietijos laikraščiai pa-
dėjo skelbti lenkų "žiauru-
mus". Vokietija ir Lenkija
pradėjo vežti savo kariuome-
nes prie sienos tarp Vokiet-
ijos ir Lenkijos. Anglija ir
Francija, garantavusios Len-
kijos neliečiamybę, "tikėjosi
dar susitarti su Rusija suda-
rymui bendro "taikos fron-
to" prieš Hitlerį. Chamberlai-
nas, kurs buvo išvykęs Ško-
tijoje, pamačius, kad Rusija
pasirašė septynių metų preky-
bos sutartį. Anglai ir francu-
zai tuo labai nusistebėjo, nes
jų generolai Maskvoje tebevedė
su rusais tarybas apie bendrą
"taikos frontą".

Pirmadienis, rugpjūčio 21 d.
— Dar daugiau teko nusistebėti
jau visam pasauliui pirmadie-
nį, kada iš Berlio ir Maskvos
tapo paskelbta, kad Rusija ir
Vokietija yra pasirengusios
pasirašyti nepuolimo sutartį.
Ta žinia nuskambėjo kaip
koks griautinis. Susirupino
Anglija, Francija, o rytuose
Japonija. Rusijos draugai ko-
munistai visose šalyse dviem
dienom neteko žado — taip
žinia juos supurtė. Kaiku-
rie sakė, kad tai melas, kai-
kurie bandė aiškinti, kad Ru-
sija ir pasirašiusi sutartį su
Hitleriu neatsisakys stoti į

"taikos frontą" prieš Hitlerį.
Bet greit pasirodė, kad sutar-
tis davė Hitleriui liuosas ran-
kas.

Antradienis, rugpjūčio 22 d.
— Anglijos ir Francijos kabine-
tai susirinko ir ilgai tarėsi,
kas daryti kada Rusija taip
padarė. Nutarė visvien "ne-
pasiduoti" ir stoti už Lenki-
ją, kad ir be Rusijos, jeigu pra-
sidėtų šaudymas ant Lenkijos
sienos. Pranešta, kad anglai
ir francu-
zai didina savo kariuome-
nes.

Trečiadienis, rugpjūčio 23 d.
— Maskvon 1 val. po piet dviem
milžiniškais aeroplanais at-
skrido Vokietijos užsienio mi-
nisteris Jokymas von Ribben-
trop su savo 32 pagalbininkais
— pasirašyti nepuolimo sutar-
ties. Automobilus su svas-
tėmis vėliava nuvežė jį į buvu-
sią Austrijos ambasadą. Už
poros valandų Ribbentropas,
anti-kominternio pakto auto-
rius, buvo Kremluje. Ribben-
tropas čia parodė, kaip greit
draugai gali susikalbėti. Ang-
lijos ir Francijos diplomatai
kalbėjosi su komunistais tris
mėnesius ir negalėjo susikal-
bėti. Ribbentropui užteko tri-
jų valandų. Po trijų valandų
revoliucijinė nepuolimo sutar-
tis tarp nacių ir komunistų
buvo pasirašyta. Ją pasirašė
von Ribbentropas ir draugas
Molotovas. Juozas Stalinas
buvo liudininku. Šia sutarti-
mi komunistai su naci-
mis sutiko neužpulti vienas ki-
to, bet ir nesidėti prie kitų,
kurie norėtų tiesioginiai ar
netiesioginiai veikti prieš Ru-
siją arba prieš Vokietiją. Ta
sutartimi Rusija atsisakė nuo
"taikos fronto", o Vokietija
nuo anti-kominternio pakto.

Tiek tapo žinoma viešai. Vie-
nok niekas neabejojo, kad
slaptai buvo susitarta, kaip tą
sutartį praktiškai vykinti, ir
kaip Rusija ir Vokietija viena
kitai gelbės taikoj ir karo lai-
ku. Hitleris pranešė Mussoli-
niui apie ką ištikrųjų susitar-
ta su Rusija. Iš Italijos diplo-
matų sužinota tos slaptos su-
tarties turinys. Iš vienos pu-

šės esąs nulemtas Lenkijos ir
Pabaltijo valstybių likimas, o
iš kitos pusės — Japonijos
karo pabaiga Kinijoje. Apie
Lenkiją ir Pabaltijo valstybes
Hitleris davė Mussoliniui su-
prasti sekamai:

1. Kad karo nebus, nes
Lenkija negali atsiremti
prieš Rusijos Raudonąją
Armiją ir prieš Vokietijos
Reichsahrą.

2. Kad Lenkija pasiduos
arba be mušio arba po
trumpos ir aštrios kovos.

3. Kad Rusija tuojaus už-
ims ESTIJĄ, LATVIJĄ,
LIETUVĄ ir šiaurinę Len-
kijos dalį (VILNIŲ), o Vo-
kietija paims viską iki Vis-
los upės. Lenkijai bus pa-
likta tik gabalas žemės vi-
duryj, kurs vadinsis "Len-
kijos Kongresu" su Varš-
va kaip sostine. Tas "Len-
kijos Kongresas" busias au-
tonomiškas po bendru Ru-
sijos ir Vokietijos "protek-
toratu", bet neturėsias su-
veriniteto arba nepriklaus-
mybės ir neturėsias prieigos
prie jūros.

Buvo pranešimų, kad santy-
kiai tarp Hitlerio ir Mussoli-
nio pagedo.

Kada Ribbentropas nuskri-
do Maskvon, tą pačią dieną
Anglijos ambasadorius Nevile
Henderson nuskrido pas Hit-
lerį į Berchtesgadenu su ra-
tu nuo Anglijos premiero
Chamberlaino. Chamberlainas
prašė Hitlerio apsisvarstyti,
nurodinėjo, kad per tarybas
dar galima palaikyti taiką, bet
sykiu perspėjo, kad Anglija
rems Lenkiją. Hitleris matyt
atsakė jam, kad jis nepaiso
ką Anglija yra pažadėjusi
Lenkijai ir kad jis neatsisako
ginti Vokietijos gyvųjų intere-
sų. Hendersonas buvo pas
Hitlerį tik trumpą valandėlę
ir išėjo iš Berghofo be žado.

Nepasisekus Henderso n o
misijai, Anglijos ir Francijos
valdžios liepė savo piliečiams
turistams ir neturistams bėg-
ti iš Vokietijos. Vokiečiams
taip pat buvo liepta bėgti iš
Anglijos ir Francijos. Fran-
cija pradėjo mobilizuoti dar
600,000 rezervistų. Italijoj
diplomatai bėgiojo vienas pas
kitą. Šveicarija ir Holandija
sustiprino savo kariuomenes.
Belgijos karalius Leopoldas
per radio šaukė pasaulį prie
taikos. Prezidentas Roosevel-
tas nutraukė savo vakacijas.

Ketvirtadienis, rugpjūčio 24
d. — Amerikos prezidentas
Rooseveltas atsisakė į Itali-
jos karalių Vik'orą Emmanu-
elį II, prašydamas, kad jis ne-
duotų karui prasidėti. Prezi-
dentas taipgi kreipėsi į Adol-
fą Hitlerį ir į Lenkijos prezi-
dentą Ignacą Moscickį, prašy-
damas, kad jie vestų tarybas
galėtų sustabdyti žengimą į
prapultį. Kad dar sykį pagrą-
sinus Hitleriui, buvo pasirašyta
planą, kaip sutvarkyti Lenki-
ją, bet anglai sakė, kad tai
netiesa.

Sekmadienis, rugpjūčio 27
d. — Anglijos ministrai visą
dieną rašė atsakymą Hitle-
riui, bet nebaigė rašyti. Fran-
cijos premieras Daladier gavo
(Daugiau skaityk 7 pusl.)

taipgi turėjęs karo tarybą su
savo generolais. Dancige na-
cių vadas Albertas Forsteris
paskelbtas "valstybės galva"
ir tai buvęs pasimojimas prie
žygio paskelbti Dancigą ne-
priklausoma valstybe, kuri ga-
iės paskui prisidėti prie Vo-
kietijos. Lenkija mobilizavo
1,500,000 kariuomenės.

Penktadienis, rugpjūčio 25
d. — Hitleris, mažai miegojęs,
toliaus vedė slapta tarybas
su savo patarėjais. Apie pie-
tus jis pasisaukė pas save
Anglijos ambasadorių Hende-
soną ir kalbėjosi su juo pusę
valandos. Po to Hitleris kal-
bėjosi su Francijos, Japonijos
ir Italijos ambasadoriais, o po
jų vėl pasisaukė Hendersoną,
Hitleris pasakė, kad sutiksias
dabar pasitenkinti minimum
reikalavimais — sugrąžinti
Vokietijai Dancigą ir duoti
Vokietijai koridorių per Len-
kijos koridorių. Tuo tarpu
Lenkijos prezidentas Moscic-
kis davė atsakymą Amerikos
prezidentui Rooseveltui sutik-
damas vesti tarybas su Vokie-
tijai tiesioginiai arba per tar-
pininkus, jeigu Vokietija su-
tikis. Prezidentas Rooseveltas
tuojaus pasiuntė tą atsakymą
Hitleriui ir dar sykį jo prašė
pabaigti reikalą taikos keliu.
Francijos premieras Daladier
kalbėjo per radio į Francijos
žmones kviesdamas juos būti
pasirengusiais pasiaukoti. Ber-
linas nutraukė telefono, tele-
grafo ir radio susišėmus su
pasauliu šešioms valandoms.
Visiems vokiečių prekybiniams
laivams liepta skubinti namo.
Italijos laivai irgi tapo
sulaikyti ir 500,000 kariuome-
nės mobilizuota. Italija vie-
nok nerodė jokio karinio upo.
Buvo sakoma, kad slapta su-
tartis tarp Hitlerio ir Musso-
linio reikalauja iš Hitlerio ka-
ro nepradėti iki 1942 metų,
ir jeigu jis dabar pradėtų ka-
rą, tai Italija į karą nestotų.
Del to buk Hitleris sumaži-
nė savo reikalavimus. Japoni-
ja pasirengė atsakyti nuo
anti-kominternio pakto.

Šeštadienis, rugpjūčio 26 d.
— Anglijos ambasadorius
Hendersonas atskrido iš Ber-
lino aeroplanu į Londoną su
pranešimu nuo Hitlerio. Ang-
lijos ministrai susirinko ap-
svarstyti Hitlerio reikalavi-
mus ir duot jam atsakymą.
Nutarė atsakyti jam, kad An-
glija laikysis savo pažado gin-
ti Lenkijos nepriklausomybę,
kad nepritars nusileidimams,
kuriems pilnai nepritars Len-
kija, kad reikia padaryti per-
trauką kariniams pasiruoi-
mams prieš pradėsiant taikos
tarybas ir kad Anglija tiki
kad "problema" galima išrišti
taikos keliu. Atsakymo para-
šymą ministrai atidėjo kitai
dienai. Nutarė taip parašyti
atsakymą, kad jis reikalaušų
atsakymo iš Hitlerio pusės.
Anglijos ministrai atsakymą
Hendersonas vėl vežė aeropla-
nu. Iš visų pusių buvo lauk-
ta antro Muencheno, kuriame
dabar dalyvauję ir Sovietų
Rusija, jeigu norėtų. Berline
paskelbta, kad Hitleris savo
diplomatinius manevrais jau
išvengęs karo pavojaus. Bu-
vo taipgi paskelbta, kad Ang-
lija pasiūliusi Hitleriui savo
planą, kaip sutvarkyti Lenki-
ją, bet anglai sakė, kad tai
netiesa.

Sekmadienis, rugpjūčio 27
d. — Anglijos ministrai visą
dieną rašė atsakymą Hitle-
riui, bet nebaigė rašyti. Fran-
cijos premieras Daladier gavo

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Eina kas savaitę penktadieniais

KLEOFAS JURGELEVICIUS
Redaktorius

907 W. 30-th St., New York, N. Y.

Viel skiriamą "Tėvynę" rašyti tu-
ti buti adresuojami redakcijai. Pri-
imtuosius raštus redakcija pasilieka
tėsa trumpinti ar taisyti su jų
nuostatais. Neprilimti raštai yra
tuojau naikinami, jeigu autorius nė-
ra prisuntęs sau užadresuoto voko
raštam sugrąžinti.

Slapyvardžiai nepagaidaujami.

SLA. PILDOMOSIOS TARY- BOS IR PASTOVIAJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZURKA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINKAS, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, Idin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot.,
98 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. MOCKUS, Idin. Glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. MIKUZIUTE, Idin. Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
4831 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
43 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIKIELIS,
629 -- 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TREČIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
5120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TARELA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGELE,
259 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLICIENE,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKSTIENE,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIUS,
6800 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6723 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS,
3087 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITE,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

V. BUKANAITIS,
104-40 -- 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
839 Arlana Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POCIUS,
725 W. 120-th St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZAUSKAS,
17909 Mapleliffe Rd.,
Cleveland, Ohio.

Kanibalizmas

VĖL ATEJO neramios dienos žmo-
nėms, kurie myli taiką. Europos
valdovų veidmainybės gijomis ataušti
žodžiai, veidmainingos pretenzijos, skam-
binamos visais varpais, trapus dundės
milijonų žingsniuojančių kojų paskirtų
supuvimui kareiviškuose batuose ir
ošianti jūra moterų aimanų, bejėgių ir
bevilčių, pripildė orą, išsiliejo rašalu
laikraščių lapuose ir neduoda ramybės.

Jau dešimt dienų kaip mes negali-
me dirbti savo kasdienio darbo neatsi-
mindami kas valanda, kad kur nors toli
ir gal arti rengiama mums kas tai bai-
saus. Londonas ir Paryžius ir laivai,
plaukdamie Amerikon, praktikuoja žiburi-
jų gesinimą, ir mes jaučiame, kad šio
gyvenimo lempos gali greitai užgesti ir
mums, gali užgesti visame pasaulyje,
kurs manė atsiekęs ko tai tobulesnio ir
gražesnio palyginus su pračities amžiais,
ir visiems, kurie šiame pasaulyje turėjo
drąsos ar kvailumo jaustis geresniais ar
tobulesniais žmonėmis.

Žmogus vėl rengiasi būti žmogų —
gyvą, mirštantį ir numiršį. Esi ne del
to, kad jis turi tokį norą ar apetitą.

Kanibalui suėdimas kito žmogaus
reiškė gardžius pietus, po kurių jis šoko
ir linksminosi, ir dėkojo savo baubams,
kad vietoj žuvies ar paukštienos davė
jam žmogienos. Kanibalas žmogienai
turėjo išdirbtą ir pašventintą apetitą.
Žmogienai jam pagėdaujama buvo del
maisto stokos arba užsigardžiavimui. Jis
jį valgė ir dėl to neturėjo jokio sąžinės
graužimo. Kanibalui papjovimas žmo-
gaus turėjo "gaspadorišką" tikslą, tokį
pat, kokį iki šiol mes turime papjaujami
aviną, kad pavalgydinus šeimyną. Kada
kanibalas prisieikė ir įsigijo daug avi-
nų, jis žmogienos nebevalgė. Žmogienai
tuomet pas jį dar paliko, kaip geriau-
sias užkandis jo baubams arba dievams,
ir tai buvo antroji kanibalizmo stadija.
Jeigu jo avys pradėdavo gaišti, jis pa-
pjandavo savo sunų baubams papnėti,
kad jie jo avių negaišintų. Jis giliai ti-
kėjo, kad baubai, užsigardžiję jo su-
naus mėsą ir kraują, jam atleisdavo, ir
palikdavo jo avis ramybėje.

Mums rodėsi, kad mes labai labai
toli esame nužengę nuo kanibalizmo. Ar
tai tik todėl, kad mes patys žmogienos
nebekepame ir nebeverdamė pietums?

Dabar, kada žmogus vėl rengiasi būti
žmogų — gyvą, mirštantį ir numiršį,
— esti be noro ir apetito, gal mums
reikėtų pasižiūrėti į save, į savo vidų,
ir patirti iš kur pas mus tas kanibaliz-
mas. Ar tai nėra liekana iš to kanibalo,
kurs valgė žmogieną užsigardžiavimui?
Ar tai nėra liekana iš to kanibalo, kurs
skerdė savo sunų baubams patenkinti,
kad jo avių negaišintų?

Pražudyti Turtai

TUO LAIKU, kada Amerikos lietuviai su
dideliu užsidegimu darbavosi nukentėjusios
karo laiku Lietuvos naudai ir gausiai dė-
jo pinigų įvairiems Lietuvai gelbėti fondams,
keletas New Yorko lietuvių biznierių 1916
metais sumanė pakinkyti į biznį Amerikos lie-
tuvių duosnamą Lietuvai. Jų buvo tuomet į-
steigta ir inkorporuota Lietuvos Atstatymo
bendrovė "su vieno milijono dolerių" kapitalu.
Tie lietuvių biznieriai neapsiriko. Amerikos
lietuviai, kurie davė daug pinigų Lietuvos
Gelbėjimo Fondui, Lietuvos Šelpimo Fondui,
Lietuvos Nepriklausomybės Fondui ir įvai-
rioms "taryboms", nesigailėjo jų ir Lietuvos
Atstatymo Bendrovei. Jie tik troško duoti
Lietuvai pagalbą ir padėti jai atsistatyti. Ki-
ti taipgi manė, kad jų pinigai nežlugs, bet
dar ir procentus jiems uždirbs, kuomet Lietu-
va bus atsistatčiusi. Pinigai Lietuvos Atsta-
tymo Bendrovei plaukė kaip iš gausios rago.
Lietuvius Atstatymo bendrovei buvo lengva
pasiekti Amerikos lietuvių ir įpiršti jiems
bendrovės šėrus per "Tėvynę", kurios redak-
toriū buvo V. K. Račkauskas, vyriausias ir
veikliausias Lietuvos Atstatymo Bendrovės
organizatorius. SLA sekretorium tuomet bu-
vo A. B. Strimaitis, paskui tapęs "nepasalinamu"
Lietuvos Atstatymo Bendrovės sekreto-
rium. Tas pasitikėjimas, kurį tuomet turėjo
SLA naruose Strimaitis ir Račkauskas, kai-

Apetito žmogienai verdančiai puo-
de be abejonės mes nebeturime. Bet mes
be abejonės tebesame antroji kanibalizmo
stadijoje. Per dvejetą tukstančių buk tai
"civilizuoto" mūsų gyvenimo metų mes
net mažai tebandėme atsikratyti kaniba-
lizmo jausmų ir tikėjimo. Anaipol, mes
vis labiau kanibališką tikėjimą gražinom
ir "gilinom". Tas tikėjimas mums darė-
si neginėjamu, nepapeikiamu, šventu.
Didžiūnai žmonių neprilipo prakilnes-
nių šventųjų žodžiai ir pamokinimai.
Anaipol, kas tik buvo paskyta su meile
ir prakilnumu, mes tai tuojau pridėjome
prie kanibalizmo dogmų, ir be žmogiškos
aukos, be žmogaus kraujo ir mėsos ne-
priėmėm. Musų kaulų smegenyse, musų
pasamoneje mes tebesame tikrais kani-
balais.

Tiktai paskutiniuoju šimtmečiu pati
geriausioji bet labai dar mažutė žmoni-
jos dalelė parodė žmogaus proto išau-
gimą iki laipsnio, kokio pirmiau žmonėse
nebuvo. Tie neskaityti žmonės su iš-
augusiu protu, kurį jie patys uoliai tū-
si tobulinti, greit pamatė visas žmogaus
silpnynes, pamatė jame ir senovines jo
kanibalizmo šaknis. Visas savo protines
pajėgas jie atidavė meilingam žmonių
tarnybai. Iš jų žmonių gavo veltui neap-
sakomas gėrybes. Jie tikėjosi, kad su
tomis gėrybėmis kanibalizmas žmonėms
mustos bent kokios prasmės, kad žmonės
pamirš kerštą ir neapykantą, kad jie gy-
vens amžinoj nuolat augančioj meilėj ir
laimėj. Tačiau ta maža sujelė žmonių
į trumpą laiką dar neįstengė pakeisti ka-
nibališko žmogaus. Ji davė žmogui vil-
tį, ji užžiebė didelį žibintuvą žmonių
laimingai atečiai. Bet milijonai kani-
balų tos vilties dar neįaučia ir tų žibintu-
vų stengiasi užgesinti. Milijonai kani-
balų dar akiai gaivališkai pašoka ir užside-
ga, kada girdi nesiliaujančius kanibaliz-
mo šauksmus, kada juos dilgina kani-
balizmo dogmos kerštu, neapykanta ir žmo-
gišku krauju.

Galingieji kanibališki apaštalai da-
bar kasdien ir kas valandą rengiasi prie
didžiausios kanibalizmo orgijos. Žmo-
gaus protas dar neįstengė sukurti žmo-
nių masių sąmonėje tokios moralės pa-
jėgos, kurį galėtų rengiamą kanibaliz-
mo orgiją padaryti neįvykinama. Val-
dovai atstovaujau kanibalizmą ir i kani-
balizmą kalba. Žmogaus išsivysčiusio
proto atstovai negali tiesioginiai paveikti
nei i kanibališkas mases nei i jų pala-
komus valdovus. Pervėlu yra šaukti po i
valdovus, kad jie vartotų "protą" po to
kaip per amžius buvo šauktasi i mases,
kad jos būtų kanibališkos ir kanibališ-
kai tikėtų.

Žmogaus aukščiausio proto iškeltas
žmogui didelis žibintuvą gali būti už-
gesintas — gal ant visados.

po Susivienijimo viršininkai, daug jiems pa-
dėjo pardavinėjime bendrovės šėrų tarp Su-
sivienijimo narių. Kuomet bendrovei pradėjo
plaukti tukstančiai ir tukstančiai doleriai iš
Susivienijimo narių, tų dviejų vyrų, Račkaus-
ko ir Strimačio, dušia ir kunas atsidadė At-
statymo bendrovei, nors jie tebebuvo SLA
viršininkai ir iš SLA gavo algą.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė skelbė, kad
jos "vyriausi tikslai" esą: organizuoti amati-
ninkus, rengti juos prie gryžimo i Lietuvą,
steigti Lietuvoje amatų, pramonės ir pirkly-
bos bendroves ir tt. Tiems tai tikslams pa-
remti Amerikos lietuviai i keletą metų sudėjo
i bendrovę apie \$400,000. Vienok bendrovė
jau pat pradėjo, o vėliau dar labiau nukrypo
nuo tų savo "vyriausių tikslų", ir Lietuva ma-
žai tematė to jos "atstatinėjimo" darbo. Nei
iš šio nei iš to pirmu jos darbu buvo suorga-
nizavimas atskiros bendrovės vardu Resorcin
Mfg. Co. su dirbtuve Perkiomen Junction, Pa.
Ta bendrovė ir dirbtuvė greit subankrutijo, ir
naudą iš to turėjo tik jos organizatoriai ir vi-
ršininkai. Jau daug žmonių pinigų čia buvo
pražudyta, bet tas visai nesulaikė bendrovės
organizatorių nuo šėrų pardavinėjimo.

Toliaus sekė stebėtinai bankrutai visokių
bendrovių, kurias tik Lietuvos Atstatymo
Bendrovės viršininkai buvo suorganizavę bėn-
drovės pinigais: Atstatymo bendrovė prisi-

dėjo prie Progress Shoe (batų) kompanijos, i
kurią taipgi sukišo daug pinigų adv. F. J.
Bagočius ir Keleivio leidėjas Gegužis, bet nie-
kas tos kompanijos nuo bankruto negalėjo iš-
gelbėti. Lietuvos Atstatymo Bendrovė pasis-
tatė namus New Yorke, bet nors bendrovė
turėjo šimtus tukstančių dolerių pinigų, jos
direktoriai visvien dar pasiskolino tiems na-
mams statyti iš Susivienijimo \$40,000. Su A.
B. Strimačio pagalba, kurs tuomet buvo "pil-
nas bosas" Susivienijime, tai buvo lengva pa-
daryti. L. Atstatymo bendrovė suorganiza-
vo banką New Yorke "Baltic States Bank", ir
įdėjo i jį nemažai pinigų. Bendrovės direk-
toriai tapo kartu ir banko direktoriais. Bet
ir to banko neišvedė ir turėjo jį "parduoti".
Lietuvoj i keletą bendrovių L. Atstatymo bėn-
drovės direktoriai "investavo" suvirš \$100,000.
Nežiurint i valiutos ir kitokių pasikeitimus
Lietuvoj, tie Lietuvos investimentai visiškai
nepražuvo ir turėjo vertės iki šių dienų. Jau
turbūt 1922 metais Lietuvos Atstatymo bėn-
drovė buvo visišku bankrutu. Tuomet jos bo-
su tapo A. B. Strimaitis. Gaudamas iš bėn-
drovės algą, jis neleido bendrovės šėrininkams

Lietuvos ir Amerikos Lietuvių Bendradarbiavimas

Rašo ALB. BRIEDIS,
iš Lietuvos atvykęs laikraščio "Verslas"
ir žurnalo "Amininkas" redaktorius

PIRMĄ KARTĄ lankant Suvienytas Ame-
rikos Valstijas, viskas, ką matai ir gi-
di Naujajame Pasulyje, yra taip idomu, nau-
ja. Bepigu dabar plaukti per Atlantą — sė-
di i modernišką transatlantinį laivą ir štai, po
kelių linksmai praleistų dienų bei naktų, pa-
matai garsųjį savo dangoraižiais New Yorką.
Prieš keliasdešimt metų ne taip mus tėvai,
broliai ir sesers vyko Amerikon. Jie bėgo
nuo rusų žandarų, kurie už spausdintą lietu-
višką žodį trėmė lietuvių Sibirą, varė ka-
torgon. Ir, reikia pripažinti, čia atvyko rink-
tiniai musų tautiečiai, kurie dryso anais su-
kiaisiais Muravjovo laikais ginti lietuvių tau-
tos ir žmonių teises. Neveltui tad mes jau-
čiame, kad Amerikoje yra antra Lietuva, kuri
surinko milijoną parašų, kad tik būtų pripa-
žinta Lietuvos Nepriklausomybė, kuri siuntė
milžiniškas aukas besikuriančiai Lietuvai.
Kas gi išaugino Lietuvos didvyrius — Darių
ir Girėną, kas suruošė sekmingą lakuno
Vaitkaus žygį, kas dovanavo musų Karo Mu-
ziejui simbolinį Laisvės Varpą? Vis tai jųs,
broliai ir sesers amerikiečiai!

Liepos 21 d. iš Lietuvos atplaukė pirmoji
ekskursija (27 žmonės). Ją suorganizavo
Lietuvių Prekybininkų, Pramonininkų ir Ama-
tininkų Sąjunga. Toji Sąjunga, trumpai va-
dinama Verslininkų Sąjunga, yra įkurta Kau-
ne prieš 10 metų ir šiandien jau turi apie 100
skyrių ir 5,000 narių. Lietuvoj verslininkai
yra tas pats, kas Amerikoje vaizžbos butai.
Verslininkų sąjungai priklauso visokių poli-
tinių ir tikiybinių įsitikinimų lietuviai, tad ne-
nuostabu, kad toji organizacija taip auga ir
narių skaičiumi ir didėja jos reikšmė Lietu-
vos gyvenime.

Matote, brangieji, nuo senų laikų Lietu-
voj visi manė, kad gražu ir gera yra būti ku-
nigu, advokatu, gydytoju, inžinieriu, bet už-
siimti bizniais, atidaryti kokią nors krautuvę
ar verstis amatu — yra nešvarus, negarbin-
gas darbas. Tokiai nuomonei esant, nebuvo
galima daryti Lietuvoj pilnos pažangos. Tuo
tarpu i užsienius emigruoti nebebuvo progos
— emigracija baigėsi. Neuzmirškim, kad kas-
met Lietuvoj priauga apie 25,000 naujų žmo-
nių. Žemės ūkius skaldyti rėželiais nebėra
galima. Tai kurgi dėti tą tautos prieauglį.
Štai tos visos aplinkybės prieš 10 metų ir pri-
vertė Lietuvoj sukurti Verslininkų Sąjungą,
kuri nuolat skelbia, kad ne tik profesionalai,
bei valdininkai Lietuvai reikalingi, reikia ir
gerų lietuviškų biznierių, krautuvinių, fa-
brikantų, amatininkų. Verslininkai savo kon-
gresuose, kuriuose dalyvauja tukstančiai
žmonių, ragina lietuvių užsiimti prekyba,
pramone, amatais, kviečia lietuvišką visuome-
nę viską pirkti tik pas lietuvius. Jei doru,
sąžiningu darbu praturtės lietuvis, jis galės
išleisti savo vaikus i aukštus mokslus, lietu-
vis, gaudamas už prekes ar amato dirbinį pi-
nigus, juos vėl grąžins lietuvių tautai, parems
lietuviškas organizacijas, pirsks lietuviškas
knygas, žurnalus, laikraščius ir bendrai ug-
dys lietuvišką kultūrą. Tuo tarpu svetimie-
ji, kurie yra neproporcingai įsigalėję Lietuvos
bizniuose, kaip pračities parodė, už gautus pi-
nigus perka nelietuviškus laikraščius, knygas,
o dažnai, kas ir liudniausia, pinigus išsineša
i užsienio bankus. Svetimtaučiai biznieriai

bendrovės likviduoti, kad nors likusius pini-
gus išgelbėjus. Bendrovė dar turėjo suvirš
400 banko šėrų. Tie šėrai umai buvo parduoti
už \$59,000. Vietoj gražinti tuos pinigus šė-
rininkams A. B. Strimaitis su Trečiuoju suor-
ganizavo "Home Owners" korporaciją New
Jersey valstijoje, ir įdėjo i ją \$20,000 bėn-
drovės pinigų. Iš naujos bendrovės pinigų jie
nupirko kokią tai nemelį Harrisone, N. J. ir
jam dar gavo paskolą iš Trečiuojo vedamos
spulskos. Ką daugiau veikė ta "Home Owners"
korporacija mums nėra žinoma. Tiek tik
žinoma, kad jos ir jos pinigų nebėra. Kas at-
sitiko su likusiais \$39,000 banko šėrų pinigų
irgi yra nežinoma. Po visų tų bankrutų A.
Trečiokas pardavė Lietuvoje Lietuvos bėn-
drovių šėrus už \$28,000. Lietuvos valdžia nen-
rėjo išleisti iš Lietuvos tokios didelės sumos
pinigų, bet Trečiuokui čia pasitarnavo Lietuvos
generalinis konsulas J. Budrys.

Tai dėl to dabar Lietuvos Atstatymo
Bendrovės šėrininkai užvedė New Yorko teis-
me bylą prieš A. B. Strimaitį, A. Trečioką ir
Mikalauską. Pradžia tos bylos aprašymo tel-
pa šiame Tėvynės numeryje.

dažniausia kalba tik rusiškai bei vokiškai, kas
priduoda Lietuvos miestams blogą vaizdą.
Verslininkai pasiryžo planingu ir kultingiu
darbu sulietuvinti miestus ir juose sutalpinti
tautos prieauglį. O juk teisingai sakoma,
kieno rankose pinigai, to ir galybė. Jei lie-
tuviai įsistiprins miestuose, tai greičiau augs
lietuviška kultura, menas, spauda. Tik vieno
dalyko lietuviams reikia atsizdėti, tai pavy-
do. Juk nepaslaptis, kad šiandien daugelis
lietuvių viens kitam kiša koją, pavydi, kad
tik lietuvis kaimynas nelaimėtų. Keista da-
rosi, kad mes, lietuviai, dažnai sakome, jog
taip jau likimo lemta, kad svetimtautis pra-
simuša, kad jam visur klopasi, kad jis pra-
turtėja, o tiesiog siuntame iš pavydo, kad lie-
tuviui kur nors pasiseka. Broliai, mums rei-
kia daugiau vienybės, sugyvenimo, tada ir
mums labiau seksis darbai ir Lietuvai atneši-
me šimteriopai daugiau naudos.

Verslininkų ekskursantai važiuo čia
Amerikon ne kokių nors politinių ar tikiybinių
dalykų piršti, ne aukų rinkti, bet norėjo pa-
žinti kas yra toji laimės šalis, aplankyti savo
gimines, kurių daugumas čia turi. Svarbiau-
sias verslininkų ekskursantų tikslas buvo už-
megsti santykius su lietuvių vaizbininkais ir
pasimokyti kaip geriau biznį vesti, kad jis
sektųsi. Juk jeigu jau mokyti, tai mokyti
iš geriausių mokytojų, o tokiais mokytojais
bizniuose ir yra amerikiečiai lietuviai. Svarbu
buvo patirti, kaip musų tautiečiai, atvykę
Amerikon, nemokėdami nė anglų kalbos, ne-
turėdami nė pinigų, gražiai prasigynė ir
šiandien jau daugelis tikrai pavyzdinčiai gy-
vena.

Verslininkų ekskursijos vadovybei —
komercijos daktarui J. Kaskeliui, amatininkų
specialistui J. Valentukoniui ir man teko ap-
keliauti didžiasias lietuvių kolonijas, kuriose
mes buvome nuosirdžiausiai visų grupių lie-
tuvių priimti. Mes jau susipažinome su lie-
tuvių gyvenimu, o ypač lietuviams biznieriams
New Yorke, Brooklyne, Newark, Philadel-
phijoje, Pittsburghe, Clevelande, Chicagoje, o
dabar lankomės Bostone ir, jei bus galimumu,
vyksim ir i kitas lietuvių kolonijas. Kaiku-
rie ekskursantai jau išvažiuo Lietuvon, bet
daugumas grįš rugsėjo 14 d. Norime daly-
vauti Lietuvių Dienoje, Pasaulinėje Parodoje,
New Yorke, š. m. rugsėjo 10 d. Ekskursijos
vadovybė dalyvaus ir Amerikos Lietuvių Eko-
nominio Centro atstovų suvažiavime, kurs
šaukiamas š. m. rugsėjo 11 d. New Yorke.
Po musų atsilankymo, mes tikimės, kad Lie-
tuvoj kitais metais atsilankys iš Amerikos
lietuvių vaizbininkų ekskursija ir taip pama-
žų bus užmezgami ir stiprinami ekonominiai
Lietuvos ir Amerikos lietuvių ryšiai. Neuz-
tenka vien tik gražių kalbų, bet reikia tirti ir
jei, pasirodo, yra galima, didinti ir plėsti iš
Lietuvos eksportą bei importą ir atvirkščiai.
Reikia pradėti praktišką bendradarbiavimą,
kuris išeitų naudon ir čia. Amerikoje, gyve-
nantiems lietuviams ir Lietuvoj esantiems.
Mes Amerikoje patirtus įspūdžius stengsimės
panaudoti didesniai Lietuvos progresui ir vi-
sų lietuvių gerovei. Baigiant šį trumpą
straipsnelį aš norėčiau nuosirdžiausiai padė-
koti visiems, kurie liet. verslininkų ekskursi-
jai padėjo artimiau pažinti šią gražią ir nuo-
stabią savo techniką Amerikos šalį, o ypatin-
gai joį gyvenančius sesutes ir brolius lietu-
vius. Linkiu visiems Amerikos lietuviams vi-
sekeriopos laimės jų darbuose.

Liepukas Vaizduoja Keistą Išponėjusios Lietuvoj Moters Tipą

Mano Žmonos Idealas

MONOLOGAS

Iš šio dienio Lietuvos gyvenimo parašė LIEPUKAS

(Antanas Pastumdėlis, aukštesnės kategorijos valdininkas, tipiškas moterų gerbėjas ir didelis savo žmonos pataikumas, gerokai aptrintu kostiumėliu, išėjęs į sceną mandagiai publikai nusilenkia, pasitaiso savo kaklaraistį ir pradeda išlėto, o tolyn vis greityn, kalbėti).

TARNAUJU, Dievui dėkui, nuo pačios Lietuvos pradžios. Įsivariau į kiek galint aukštesnę kategoriją, o pagal ją ir geresnį atlyginimą gaunu. Žinote, juk ir trimečiai daug ką reiskia... (Trumputė pauza).

Zaliakalnyje jau turiu namuką ir žmoną. O mano žmona turi... ant kaklo nešioti devynias lapas, suknėlių — kaip magazine, o jau tų batukų batukų — be skaičiaus... Be to dar ji turi iš miesto savivaldybės išsinuomavusi atskirą žemės sklypelį neva daržui. Bet ten jokio daržo nėra, o stovi tik suolelis — pasimatymams...

Sekmadieniais mano žmonos niekuomet nėra namie: ji kur nors prie "Metropolio" viešbučio pasistato staliuką ir renka aukas labdarinai vaikų auginimo draugijai. Tiesą pasakius, mano žmona per 20 metų mūsų bendro gyvenimo nė vieno vaiko nesukrapštė, bet, sako, svetimiems — pamestinukams auginti reikalingos aukos... O kaip dabar but gerai turėti ir auginti nors vieną mažą vaikėlį? Bet ką aš padarysiu? Aš čia nekaltas. Nėra ir tiek... (Trumputė greičiau). Kartą mano žmona, nė iš šio nė iš to, pradėjo negaliuoti ir pareiškė man, kad jai gumbas su kaltunu susisukęs ir j rožę susimetęs. Paraliai jas žino: sako tokios moteriškos ligos... Tad, kad be laiko nepasentų ir jaunystėje nenumirtų, išvažiavo į Šveicarijos kurortus gydytis... Gryždama iš kurortų, pasivėžė su niuką, už kurį vien tik maito, per sieną važiuodama, 300 litų sumokėjo... Parvažiavus mane pasisveikindama pasiaiškino... (Padaro moterišką pozą ir balsą):

"Be šuniuko, tai aš buvau ne ponias, o tarnaitė, nes negalėjau prilygti tas ponias, kurios su šuniukais. Dabar visai bus kas kita. Dabar ir mes turėsime... mažytį. Tu išieini į tarnybą, o aš, vienui viena likusi, nebežinau nė kur lysti, nė kur tą laiką padėti — taip mirtinai nuobodu vienai!"

Na, aš pamaniau sau, jog žmona — taip pat "žmogus". Tegul ramina savo širdelę nors su šuniuku... Ji atrodo labai gerai nusiteikusi ir savo šuniuką praminė arba "pakrikštyjo" gana indomiu vardu — Idealu... Apgyvendino tą savo "Ideala" salione, padirbdino jam palruioto uosio lovę, pasiuvio šilkinį priegalvėlį ir čiuzinėlių, kurį prikimšo nukirpus mano barzdos plaukais, nes ant šiaudų ar šieno, esą, jam per kietą busią gulėti, o plunksnos, girdi, nepraleidžia oro — ne higieniška... Maitino jį sosisomis, rolmopsais, girdė kakava, nes šuniukas buvo labai aristokratiškos kilmės ir kitokio maisto neėdė... (Pauza). Giliai atsidusta. Susimąsto ir padaro rukščią miną).

Taip ir prasidėjo, lyg, tarsi, naujas mūsų gyvenimas. Pačiame vidurnaktyje, kai, budavo, aš, kaip negyvas, miegu, mano žmona mane į pašonę kumščiuoja ir žadina (moterišku balsu):

"Ei, tu, gramzde, miegaliau! Kelkis!"

"Ko reikia?" pašokęs iš miegų atsilepdavau.

Eik, atidaryk saliono langą. Ar neįjauti, koks sunkus oras? Kirvį palubėje pakabintum. Mano "Idealas" mėgsta tyrą orą... Supranti!..."

Aš, budavo, nerangiai pasikėliu ir pildau savo ponios žmonos įsakymus. Sugryžęs krintu į lovą ir vos tik spėjau akis sumerkti, mano žmona vėl šaukia, (Moterišku balsu).

"A girdi! Kelkis! Kelkis greičiau!..."

"Na, o kas dar?" — pro miegus paklausiu.

"Eik, pasausink Idealo guoliuką. Ar neįjauti, kad kambaryje oras šunim atsiduoda. Prie krosnies kabo šilkinis vystyklas..."

Aš trindamas akis ir niurnėdamas vėl lipu iš lovos ir pildau savo žmonos įsakymus. Ir vos tik atsigulu ir užmiegu... O taip saldu, budavo, miegoti... Vėl žmona šaukia "Eik, girdi, pažiūrėt Idealo, ar nenusisparde šilkinę kaldrele..." ir taip toliau — per visą naktį... (Į publiką, truputį susimervinęs). Nesijuokite taip daug ir mane durnium nevadinkit! Tie, kurie dar žmonių neturite, tai gerai žinokite, kad ir jums apsisvedus taip gal bus! O kurie jau žmonas turite, tai iš anksto numatykite ir apsaugokite tokios padėties! (Pauza). Taip man per naktį besikamuoju ir išaušdavo rytas, reikdavo eiti į tarnybą. (Į publiką). O visi gerai žinote, kaip einasi tarnyboje... nemigus... (Raivosi. Žiovuja. Ilgesnė pauza).

Ryte, man išėjus į tarnybą, mano žmona likusi viena namie patį ima apie savo Idealą trustis. Padaro jam vonią, apipurškia odėkolu, o ant snukūčio pudros užbarsto. Taip prirėgia jį pusryčiams. Pavalgydina... Po pusryčių truputį gatvėje pasivedžioja. Paskui rengia pietums. Po pietų truputį panešioja, paskui paguldo, užmigdina ir taip per dienų dienas...

Vieną kartą man buvant tarnyboje, suėriškė telefonas. Paėmiau triubelę ir klausiu:

"Allo!?"

"Allo allo! Čia tavo žmona kalba. Kuogreičiausiai porvyk namo. Yra labai svarbus reikalas!"

"Kas atsitiko?" — mėginau klausiti, bet mano žmonos prie telefono jau nebebuvo.

Ką daryt? Visą metę, pirman automobilin sėdau ir liepia leist pilnų garu. Gal, sakau, namai dega? Gal pinigų kas iš stalciaus vagia? Juk visai gyvenime atsitinka. Privaziavęs namus iš automobilio iššokau ir kaip žaibas įlėkiau į kambarį.

"Sakyk, kas per nelaimė atsitiko!?"

"O jergutėliau!" rankas laužydama sudejavo mano žmona.

"Kas yra? Kas? Sakyk greičiau! Sakyk!..."

"Ide-ide-aa-la-as su-u-sii-r-g-a!" vos drebančiu balsu išstenojo ji.

"Tfu! Kad tave kur kėkštas! Del tokių niekų man tarnybą trukdai!"

"Sp-p-p-jaut man į tą t-t-a-vvo tarnybą! Tuojau man parupink ddadak-tarraa!"

Aš pamatęs, kad ji vos ant kojų laikosi ir vargais negalais žodį beistaria, kad gali jai širdis plyšti ar apopleksija užmušti, supratau, kad su žmona ne koki popieriai. Pakeičiau savo kalbos toną ir švelniai užklausiau:

"Gal veterinarijos felčerio užteks?"

"Ką tas rakalis!" — suspiegė žmona. "Sėsk man tuojau į "Dereiluftą" ir raplanu parvežk iš Berlyno gerianis šunų profesorius! Supratai? Marš!" Ir koja treptelėjo...

Aš gerai žinodamas, kas gali būti už nepildymą mano ponios žmonos užgaidų ir įsakymų, nuskubėjau į aerodromą ir po kelių valandų, garsiausias šunų gydymo specialistas, atlėkęs iš Berlyno, apžiūrino mano žmonos šuniuką.

"Ar labai pavojingai serga, ponas profesoriau?" nerimavo mano žmona.

"Kol kas, nieko tokio baisaus nėra. Ot, truputį persišaldė, truputį persiėdė... Vakare duokite jam pusę tablelės aspirino. Uždėkite ant uodegos kompresą ir du kartu paroje pastatykite jam klizmą su Boro Timolo miuiliu!"

"Ponas profesoriau! Dar vienas labai svarbus reikalas!" — užsiminė nedrąsiai žmona.

"Na, kas?"

"Ponas profesoriau!"... (kokietuodama). "Kad man labai nepatogu sakyti..."

"Niekio, nieko. Prašau sakyti! Man visokios šunų ligos ir ydos yra žinomos."

"Kartais aš su savo Idealu išieinu į Laisvės Alėją pasivaikščioti. O jis... priėgdamas prie kiekvieno medžio, prie

kiekvieno namo kampo vis pakelia koją ir... žinote, ponas profesoriau, man tokiai aukštai poniai baisiai nepatogu ir neestetiška... Ar negalima jį butų nuo šio šuniško įpročio kaip nors išgydyti?"

"Ne, ponute! Nuo to nė jokiais vaistais negalima išgydyti. Tai yra tam tikra įgimta šunų rasiinė tradicija, kuri, kol šunės bus šunimis — neišnyks!"

"Kodel? Tai gal operacijos būdu galėtumet?..."

"Ne, ne, ne! To negalima!" paaiškino profesorius mano žmonai ir, gavęs iš jos tukstantį litų honoraro, "Deruluxto" aeroplanu grįžo atgal į Berlyną...

Kaip paprastai, vieną popietį, mano žmona, šilkinu raisteliu prisiriusi savo šuniuką vedina išėjo į gatvę pasivaikščioti. Vaikščiojo — vaikščiojo valandą, gal dvi... Žiurinėjo į madų krautuvų langus, su viena pažystamą susitikus ilgą valandą kalbėjosi ir, gryždama namon, pajuto, kad raistis paliko labai lengvas. Atsigryžta į užpakalį — šuniuko nebėra. Raistis nutruko, o jos "Idealas" — kaip žemėje prasmego. Persigandusi mano žmona įlėkė į čia pat esančią "Maisto" krautuvę, nes pamane, gal šuniukas bus pamatęs lange dešras ir įlindęs pasmaizlijauti.

"Ar čia nebuvo mano Idealas!?" — smarkiai, nesavo balsu suriko ponias.

"Idealas!... Jau bus dešimts metų, kaip šioje krautuvėje tarnauju, o dar nė sykio tokio pirkėjo nebuvo atėjusio, kurį būtų galima laikyti idealu: kiekvienas iki padugnių derasi ir stengiasi kuodau-giausiai nusiderėti", — paaiškino krautuvės tarnautojas.

"Idealas — tai mano toks brangus šuniukas. Supranti! Durniau!... Ar nebuvo čia mano šuniukas vardu Idealas atbėgęs?" ir papasakojo mano žmona jo žymes.

"O! Šunų, tai čia netruksta. Jie gardžių dešrų kvapą užuosdami, tankiai į krautuvę įlenda. Bet mes juos tuoj sun-gaudžiams atiduodame. Kitaip jie visas dešras be pinigų išnešiotų!" — pareiškė pardavėjas.

Mano žmona nieko krautuvėje nepesūs, išbėgo į gatvę, apklausinėjo visus šungaudžius, besprisorninkus, kurjerius, vežėjus, kaminkrečius, pranešė policijai ir žvalgybai, padavė į oficiozą "Lietuvos Aidą" skelbimą, kuriame smulkiai išdėstė ir apibūdino kiekvieną savo šuniuko "Idealo" plaukelį ir nagelį, ir už jo su-radimą paskyrė nemijoms visą 1,000 litų. Bet šuniukas neatsirado — tarsi jį žemė būtų prarijus...

Mano žmona taip susirupino, taip susigraudė, kad net susirgo halucinasi-jomis ir per dvi savaites 28 kilogramų svorio neteko. Naktimis ėmė kliedėti, o ant abiejų rankovių užsiuvo plačias juodos medžiagos juostas — gedula. Jau maniau, kad ji važiuos pas "Abraomą ant pietų"... Bet, kaip matote, dangus jos nepriėmė, o vėlniui, matyt, tokios raganos nėreikia... (Pauza).

Praėjo daug laiko... (Atsidusta). Laikas, sako, didžiausias gydytojas. Jis ir mano žmoną pagydė. Pradėjo atsikelti, po kambarį pasivaikščioti... Kartą jau gerokai pasveikęs ir lyg norėdamas savo širdies skausmą užmiršti, išėjo į miestą pasivaikščioti. Nesąmoningai pasuko į Senamiestį ir eidama pro Talkučkę pamatė, kad kaž koks pilietis, užsimetęs ant rankos nešioja parduot jos šuniuko "Idealo" kailiuką. Ir kaip susijaudins, kaip sušuks rankas į tą kailiuką ištiedama: "Ideale! Ideale! Ideale! Ideale!" — ir iš didelio susijaudinimo parkritus ant žemės — apalpo.

"Po šimts velnių!" — pagalvojo su šunies kailiu pilietis. — "Matyt baisiai aš tai poniai patikau, kad iš pirmo pamatymo mane idealu pavadino!" O kad čia dalykas eina apie šunies kailį, tas jam nė į galvą neatėjo.

Tuoju tas pilietis pašaukė greitąją pagalbą ir neatgavusią sąmonės nepa-žystamą poniją nuvežė į miesto ligoninę.

"Kas jai yra?" — paklausė daktaras.

"Ponas daktare!" — paaiškino šis. — "Ji, matyt, yra labai karšto temperamento moters. Tik įsivaizduokite, ponas daktare: įsimylėjo į mane iš pirmo pamatymo ir, norėdama mane glėbiu apka-

binti, vos ištare žodį — mano ideale — apalpo ir krito žemėn lyg negyva".

Paguldė mano žmoną atskiroje palatoje. O tas su šunies kailiu pilietis atsisėdo prie jos lovos budėti...

"Oho!" — galvojo jisai sau. — "Ligi šiol flirtavau tik su tarnaitėmis, virėjomis, nešiotėmis, o dabar, žiurėk, kokia ponias mane įsiklopino! Kad tik ji greičiau atgytų ir pasveiktų, tai mažiausiai ji man nupirks dvarą arba užrašys mieste namus!..." — džiaugėsi trindamas delnus su šunies kailiu žmogus.

Aš nebesulaukdamas pareinant žmonos, pamaniau, gal ji bus kur nusiūdžius ar į budgnę įšokus iš tos altarcijos. Bet nelabai nė nusiminiau ir nesisukubinau įieškoti, nes vis viena man iš jos nė žmonos, nė šeimininkės nebuvo.

Tris dienas mano žmona be sąmonės ir be žado ligoninėje išgulėjo. Ketvirtą dieną, vos tik ji spėjo akis atmerkti, jau tas pilietis prie jos budėjęs, jai prieš akis pasireiškė. (Sujaudintai).

"Ponia! Oi, mano mieliausioji ponute!... Prašau, atsargiai, kad neatkristumėi, nesijaudinti! Stai, aš, tas tamstos išsvajotasis idealas, esu tamstos akymatoje!... Ir esu pasiryžęs išskęstomis rankomis (išskeičia rankas) malonios ponios meilę priimti!... Tamsta esi mano, o aš — tamstos... idealas!"

"Idealas!... Kur mano "Idealas?" Pasakyk? Greičiau! Oi, kol dar nemiriau — pasakyk!?"

Knygų Skaitymu Atsiliepia Ir Mirusieji...

IŠJUDINUS Tėvynėje knygų skaitymo klausimą, atsiliepė keli iš gyvųjų... "Gyvųjų prašoma atsiliepti" šukis sujaukino neperdaug... (Nė vienas laiška-nešis, su atsakymų kroviniu, nepatruko...).

Leiskite, tat, nors mirusių žmonių (tų, kurie guli tikruose karstuose!) vardą panaudojant, paraginti prie knygų!... Paskaitykime pirma apie idomų paprotį:

W. Carew Hazlitt'o "Tikybų ir liaudies žinių" knygoje rašoma apie knygas:

"Knygos, kaip laidotuvių atminimo ženklai, budavo duodamos geresnės rūšies laidotuvsė Anglijoje. "Lako, Portretų Ringinyje" (sako Brand'as) ar turiau vieną John'o Bunyan'o knygą iš jo kurinių prieš senąjį leidimą, kurią aš pirkausi Ware miestelyje, Hertfordshie'y. Pabaigoj ranka taip užrašyta: "Laidotuvių atminimo ženklas — atminti Mr. Hen. Plomer'į, kuris atsiskyrė su šiuo gyvenimu 1696 metų spalio mėnesio 2 dieną, budamas 79 metų amžiaus, yra skirta priminti mums, kurie esame gyvi, mūsų didelį nepastovumą. Mr. Daniel Clerik vyresnysis — jo knyga, 1696 metų spalio mėnesio 23 dieną". Rašytojas "Atėnų Orakule" sako, kad "knyga galėtų būti daug patogesnė, amžinesnė ir vertingesnė dovana, negu kas paprastai yra dovanojama, ir sekingiau užlaiko vėlonies draugo atminimą".

Draugai graboriai, — aš kviečiu jus padėti lietuviškai knygai gyventi, kai jos nemylintieji žmonės miršta (nuolat skaitome jų didelius sąrašus ir paminėjimus laikraščiuose...). **Visai bizniškai!** — kuris iš jūsų (Gerbiami Graboriai!), turite daugiau iniciatyvos — imkite ir pradėkite įkalbinėti mirusiųjų giminėms, kad vėlonies atminimui reiklia išdalinti, užrašius, pluoštą lietuviškų knygų! Paruškinkite po kokia 30—50 kokios nors knygos, — turėtų jėiti į paprotį! (Čia padėtų ir mūsų tautos budo tebesanti viena pirmųjų — deja, bloga! — savybė: asmeniškumas; savųjų atminimui žmonės tai darytų...). Gi tie, kurie knygas tokiu būdu gautų, vieni skaitytų tuoju (ir kitiems duotų, — veikiant minėtam asmeniškumui), kiti gi, turėdami arti savęs pagundą (knygą), imtų kada ir neišlaikytų (knygų neskaitymo...) nekaltumo..."

Kada knygos padėtis pas mus taip

"Nugi aš, aš! Aš pats esu tas tamstos išsvajotasis idealas, del kurio tamsta ketvirtą dieną su gyvybe ir mirtimi kovoji!..." — džiaugėsi pilietis pats į save pirštu rodydamas.

"Aa! Tai tamsta mano Idealo kailiuką turgavietėje nešiojai parduoti? Tu niekšiškas žmogus!"

"Kaip? Ką, ponias, kalbate?" (Į šalį). "Matyt ji vėl klieidi. Oi, kaip gaila..."

"Mano šuniukas Idealu vadinosi, o tu ji pagavai, nužudei, kailiuką nulupai ir nešiojai turgavietėje, norėdamas parduoti... Išnyk, niekše, iš mano akių!" — Ir vėl ponias nuleipo... Subėgo seselės. Atbėgo ir daktaras. O tas pilietis, maždaug viską supratęs, į visas keturias pušes nusispyjovęs, ir pasinaudodamas sujūdimu, išnešė kudašį pro duris ir — duok Dieve kojas...

Neužilgo mano žmona sugryžo iš ligoninės pas mane ir mudu vėl pradėjome iš naujo gyventi. Bet kas man iš jos? Ji su savo šios gadinės modernizuotais moteriškais idealais, matote, (į publiką) taip nusiidealizavo, kad nė gyva, nė mirus beliko... (Pauza). Iš gražios, puikios, žavingos, viliojančios moteries tik šešelis paliko... Ir dabar man, pilnoje prasmėje, vyrui, su tuo šešėliu — visą geriausią savo amželio dalį, be jokių malonumų, baigti... (Nepasitenkinimo žestas).

(Uždanga)

tragiška ir kada tiek mūsų tautiečių nuolat mus apledžia (— "stipriausia organizacija", dėja, dabar pas mus belikusi — kapinėš..., kurių nariais nuolat darosi šimtai ir tukstančiai be jokių vajų...), tai nors tokiu būdu tesinaudoja mūsų knyga įsigrauti į pasiliekančiųjų tarpą! (Sumanyme, pagaliau, nėra nieko fantastiško! Amerikoje dažnai matome gyven-dinant rodosi visai neįtikėtinus dalykus! Ypač kas surišta su bizniu, seksi-si).

Draugai graboriai, aš visai nejuokais prašau už mūsų gyvenime podukrą tapusią — knygą! Bent man "jeigu aš kada mirėčiau...", (kaip yra pasakęs plunksnos brolis Juozas Tysliava...), atminimui, prašau išdalinti nors šimtą gerų knygų! (Del mano amžiaus ir sveikatos padėties, o taip pat ir del knygų gavimo minėtam sumanymui dar prieš mano mirtį... galite kreiptis ir į iškėlusįjį Tėvynėje "Gyvųjų prašau atsiliepti" šukį jos Redaktorių, kuris painformuos... Gal pavyktų "susitarti" ir nuo manęs tokį gražų paprotį pradėti... Aš iš esmės nesu priešingas, kaip matote... Jeigu tas gelbėtų — reikėtų juk net pasiaukoti... Knyga to verta!

Arėjus Vitkauskas.

Suimti, paimti ir nuimti

(Kalbotyros feljetonėlis)

Jeigu prireikė suimti kokį nors tuoju pilietį, (jeigu daviniai tam rimti), tai policiją pakviesti...

Jeigu pamestą pilietį gatvėje surasti rytą — ir policiją pakviesti, nors nebutų įsakytą...

Ar suimti, ar paimti, — tam policija ir stovi, — ten tarnauja vyrai rimti ir padėti nesidrovii...

Na, o jeigu ką nuimti (stogas, medis) kartais reikia, čia jau turi apsiimti ugniagesiai, — jie čia veikia...

Skaitant laikraščius kasdieną, su ir pa- ir nu- vis skirti reikia, nes tai ne vis viena, — reikia vis žinias ištirti...

Ilaja Dungaite.

ES-e-la, ES-e-la,
Ne viena galva.

♦

LIETUVOS rašytojas V.
Krevė parašė naują veikalą
"Raganų", kuriame vyriausiu
eroganu yra skerdžius Gugis.
Jis kelių novelių vadinasi
Kukis ir Gugis", kita —
"Su Dievuliu susitaikys", ku-
oj Gugis daro išpažintį ir
susitaiko su Dievuliu. Musų
dininkas brolis Kazys Gugis
drės su ta knyga susipažinti.

Indomi Susivienijimo Nariams Byla Del Pusės Miliono Dolerių

New Yorko teisme prasidėjo didelė byla prieš Lietuvos Atstatymo Bendrovę ir prieš jos viršininkus A. Mikalauską, A. B. Strimaitį ir A. S. Trečioką. Šią bylą užvedė keli šerinkinkai, kuriems parupo išgelbėti nors dalelę jų sudėtų pinigų. Iš byloj paduotų pareiškinų matyti, kad žuvusios bendrovės išdininkas A. S. Trečiokas neseniai pardavęs priklausančias bendrovei Lietuvos bendrovių akcijas vertės \$100,000 už \$28,000, ir kad Trečiokas tuos pinigus turi. Patyrę apie tuos pinigus Trečioko rankose šerinkinkai ir pasiskubino užvesti bylą. Jie sudarė savo komitetą bylai vesti, kurį atstovauja advokatas K. R. Jurgėla. Komitetas prašo visų šerinkinkų prisidėti prie bylos, nes tikisi nors tuos 28,000 išgelbėti.

Šios bendrovės organizatoriai daugiausia jos šerų pardavę Susivienijimo nariams, pasinaudodami savo oficialėmis vietomis Susivienijime ir vesdami plačią agitaciją už jų bendrovės šerų per Susivienijimo organą Tėvynę. Iš žuvusio pusės milijono dolerių daugiausia žuvo Susivienijimo narių pinigų. Todel Tėvynėje talpinsime ir šios bylos bešališkus aprašymus, iš kurių daugeliui Susivienijimo narių bus indomu patirti, kaip žuvo jų pinigai. Bylos aprašymus mums maloniai pažadėjo suteikti advokatas K. R. Jurgėla, už ką mes jam esame dėkingi.

Iš talpinamo čia pirmo aprašymo mes susipažysime su skundo turiniu ir kokius atsakymus raštiškai davė apskustieji. Toliaus bus liudininkų kvotimas ir pirmuoju liudytoju bus A. B. Strimaitis, kurs visą laiką buvo mirusios bendrovės šeimyninku.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė teisme

Šių metų kovo mėn. Liet. Atst. B-vės akcininkas Jonas Dumčius savo ir kitų akcininkų vardu užvedė bylą New Yorko Aukšč. Teisme New Yorko apskrčiai (bylos Nr. 17065 (1939) prieš pačią B-vę ir prieš tariamusius pareigūnus: pirm. Ant. Mikalauską, sek. A. B. Strimaitį ir išdin. A. S. Trečioką.

Reikalaujama, kad A. B. Strimaitis ir kiti atsiskaitytų ir pasitrauktų iš vietų

Savo skunde įsiekė teigia, kad B-vė yra Delaware valstijos korporacija, gavusi leidimą daryti biznį New Yorko valstijoje; kad ji turi didelio turto, tarp kitko: 415 akcijų Nemuno B-vėje, 2,533 akcijas Ringuvos B-vėje ir 2,163 akcijas Liet. Kredito Banke; kad L. A. B-vė yra išpardavusi 35,593 akcijas po 10 dol.; kad ilgą laiką nebuvo B-vės akcininkų susirinkimų, nebuvo teisėtai rinkti pareigūnai ir akcininkams nesuteikta jokių apyskaitų; kad ilgą laiką B-vė nedavė jokių raportų ir nemokėjo mokesčių Delaware ir New Yorko valstijoms; kad akcininkai laikomi tamsoje, ypač del turto Lietuvoje; kad pp. Mikalauskas, Strimaitis ir Trečiokas dedasi esą B-vės pareigūnai ir komisijų nariai, ir kad jų veiksmams yra priešingi B-vės čarteriui, įstatams, įstatymams ir akcininkų norams (nuo akcininkų šių tariamųjų pareigūnų veiksmams slepiami); kad šie atsakovai grąšina, suokalbinauja ir leidžia aikvoti B-vės turto, suderėjo ar tebesidera parduoti minėtas akcijas Lietuvoje, vertas apie 100,000 dol., už 28,000 dol.; kad šie veiksmams yra akcininkų prigavimas; kad p. Trečiokas rengiasi vyksti Lietuvon su neva parduotomis akcijomis; kad įsiekė pasakyti priemonių teisės teisme, kad byla pradėta iš anksto nepareikalavus iš B-vės tokią bylą pradėti, kadangi ta B-vė yra atsakovų kontrolėje, tie atsakovai yra kalti už minėtus veiksmus ir būtų bergėžias dalykas reikalauti, kad jie patys šią bylą pradėtų. Todel įsiekė pasakyti teismo sprendimo: kad atsakovai A. Mikalauskas, A. B. Strimaitis ir A. S. Trečiokas būtų sulaukinti nuo veikimo B-vės reikalais, kad jie atsiskaitytų iš viso turto jų kontrolėje, iš visų pinigų, jų įgytų iš B-vės,

ir viso atlyginimo ir algų jų gautų iš B-vės, ir kad B-vė apmokėtų šios bylos išlaidas

Jieškovo advokatas yra William J. Drake (Dragunas), 88-02 Sutphin Blvd., Jamaica, N. Y.

Atsakovų vardu bylon stoji adv. John W. Ansell. Visų atsakymas yra maždaug vienas: pripažįsta, kad B-vė buvo Del. korp.-ja, bet kad 1937 m. balandžio mėn. čarteris nustojo galiavęs del taksų nemokėjimo; išsiginą, kad B-vė buvo leista daryti biznį New Yorko ir kad ji turėjo vyriausią ir vienintelę kontorą New Yorko mieste; pripažįsta (3 par.), kad B-vė "turėjo" minėtas Lietuvos akcijas, bet 5-me par. pripažįsta, kad nuo 1938 m. birželio mėn. eina derybos del pardavimo "tų akcijų už apytikriai 28,000 dol. sumą". Visą kitą atsakovai užginčija. Abiejų šalių pareiškimai padaryti po prielaidų, išskiriant p. Trečioką, kurio vardu atsakymą paliaujio jo advokatas.

Bendrovės investimentai buvę abejotino pobūdžio

Šių metų rugp. 9 d. teismui buvo patiekta nuspręsti įsiekovo reikalavimas iškvosti pavienius atsakovus. J. Dumčius savo pareiškimė nurodė, kad bylai reikalingi faktai yra ypatingoje atsakovo žinioje, išdėstė B-vės įsikurimo istoriją, inkorporaciją, akcijų pardavimo vaju, kame buvo parduota 55,761 akcija, mokant po 10 ir daugiau nuosimčių komiso agentams, jų tarpe ir atsakovams šioje byloje. Toliau jis atkreipė teismo dėmesį, kad iš milžiniškos surinktos sumos (\$501,849.00 jau atskaičius komisas) buvo padaryti abejotino pobūdžio investimentai, kurių ne visi yra žinomi įsiekovui; kad ne teisėtose algos ir dovanos buvo mokėtos pinigais ir akcijomis atsakovams ir kitiems, ir už tariamus išlaidas, per daugelį metų, ir tas visas nėra žinoma įsiekovui ir kitiems akcininkams. Kad B-vė perkėlė Lietuvon \$175,000.00 ir dalį pinigų investavo į Lietuvos įmones, bet visi investimentai nėra žinomi įsiekovui, išskiriant akcijas Nemuno, Ringuvos ir L. Kredito Fanko bendrovėse už 59,525 dol., kurių dabartinė vertė yra apie 100,000 dol., ir kad iš likusių 115,000 dol. niekad nebuvo atsiskaityta. Kad atsakovai,

ypač A. S. Trečiokas, turi savo žinioje minėtas Lietuvos akcijas ir derasi parduoti jas už apie 28,000 akcininkų didelei skriaudai. Kad mažai ar nieko nėra žinoma, kas padaryta su likusiais Amerikoje pinigais, \$326,849, išskiriant investavimą į namus 294 Eighth Ave, New Yorko ir fabriko pastatą Harrison, N. J., kuriam grėšia forklozavimas iš pusės B-vės, kurios pareigūnu tarp kitko yra vienas atsakovų.

Toliau J. Dumčius nurodė, kad nuo 1916 m. ligi 1933 m. B-vė mokėdavo taksus ir siųsdavo raportus Delaware valstijai; kad 1934 m. vasario 19 d. B-vė, siųsdama savo 1933 m. raportą, prikėgė savo sekr. Strimačio pareiškimą, kad B-vė aktinagai biznio nedarė nuo 1921 m., ir po to nebesiuntinėjo daugiau jokių raportų, ir tadel 1937 m. balandžio 1 d. B-vės čarteris buvo atšauktas ir kitais metais gubernatorių paskelbė nebegaliojant.

A. B. Strimaitis esąs sekretorium nelegaliai

Toliau J. Dumčius atkreipė teismo dėmesį, kad, einant Delaware valstijos Korporacijų ir Korp. Taksų Įstatymais, jeigu raportai nepristatomi valstijos sekretoriui, tai visi direktoriai, kurie sąmoningai atsisako arba apsieidžia raportus siuntinėti, kurie eina pareigas defolto metu, sekančiuose rinkimuose ir per metus po to nebegali būti renkami ir skiriami jokioms pareigoms toje korporacijoje, kaip to direktoriai ar kitaip, ir tik tam tikrą pareiškimą rekordavę direktoriai yra laisvi nuo diskvalifikacijos. Toliau, kad A. B. Strimaitis, eidamas B-vės sekretoriaus pareigas, nepristatė valstijai raportų už 1934 ir sekančius visus kitus metus, nors jis raportavo nuo 1921 ligi 1933 m.; kad tasai A. B. Strimaitis vis dar dedasi esąs šios korp.-jos sekretorius, direktorius ir reikalų vedėjas, ir savo atsakyme į įsiekovo skundą užginčija, kad įstatymais jam draudžiama pareigas eiti, nepaisant aiškių įstatymo nuostatų, su kuriais jis yra gerai susipažinęs.

Toliau J. Dumčius nurodė, kad A. S. Trečiokas dedasi esąs šios korp.-jos išdininkas ir direktorius, savo atsakyme užginčija savo diskvalifikaciją pareigoms ir dargi pareikia vedas derybas del 100,000 dol. vertės turto pardavimo už 28,000 dol.; ir kad A. Mikalauskas dedasi tebesąs korporacijos pirmininkas, nepaisant Delaware įstatymų draudimo.

Šerinkinkai buvę laikomi tamsoje apie turtą

Toliau, kad 1918 m. sausio 22 d. New Yorko valstijos sekretorius leido B-vei daryti biznį New Yorko valstijoje, B-vė siųsdavo raportus ligi 1925 m. imtinai; kad ji nemokėjo aksų už 1926 m., vėl mokėjo už 1927 ir 1928 m., po to liovėsi mokėjusi ar raportus siuntiusi; kad 1937 m. kovo 4 d. New Yorko valstijos Taksų Komisija rekordavo teisme sprendimą už taksus prieš B-vę, ir kad New Yorko valstija reikalauja dargi licencijos taksų, kurie nėra sumokėti. Kad ilgą laiką akcininkai buvo laikomi tamsoje del savo B-vės turto, dabartinio turto, kas buvo ir yra daroma su jų turto ir kas manoma ateity daryti, — tuo tarpu kai direktoriai, įstatymais diskvalifikuoti pareigas eiti, laike defolto taksų mokėjimo ir raportų siuntinėjimo, — patys save išrinko į pareigas ir

direktoriata, pasiremdami skaitlingais įgaliojimais (proxies) ir savo akcijomis; ir kad jokių metinių akcininkų susirinkimų nebuvo laikoma, nei mėginama sukviešti, per kelis metus. Kad nesiusintinėjimas raportų ir taksų Delaware valstijai, New Yorko valstijos naudai sprendimurtas už taksus, 100,000 dol. vertės turto pardavimo už 28,000 dol. derybos, atsakovų buvimas pareigūnų ir direktorių pareigose ir mėginimas veikti, nepaisant Delaware įstatymų draudimo, — rodo didelį "misconduct", šiurpu lingą pusės milijono dolerių turto aikvojimą ir akcininkų pasitikėjimo išdavimą bei jų turto nuskriaudimą.

I tą pareiškimą atsiliepė atsakovų advokatas: jis nieko teigiamo ar tikro nepasakė, tik pasipriešino visiems klausimams, puolė įsiekovą kam jis besakąs tik pusiau-teisybę, k. a. B-vės namai New Yorko buvo pernai forklozuoti ir juos forklozavo advokatas, kuris, kaipo notaras, paliudijo Dumčiaus priesaiką (tartum notaras turi žinoti pareiškimą turinį!). I tai atsiliepė įsiekovas nauju rugpjūčio 7 dieną pareiškimu. Dumčius nurodė, kad atsakovai nepristatė pasipriešinimo pareiškimų, nors iš jų advokato pareiškimų matyti, kad jie buvo prieinami ir galėjo pasirašyti; kad Ansell įsiekovo pastangas vadina "žvejojimo ekspedicija" — ką visuomet teigia priešingoji pusė, kada tik norima nusišlepti bylai vesti reikalingus svarbius faktus; kad teismas turį priimti domėn, kad Ansell neužginčijo teisingumo bent kurių Dumčiaus pareiškimų del atsakovų klaidingo elgsnio ir pareigų užarpavimo.

\$28,000 esą Trečioko rankose

Toliau Dumčius nurodė bylos pobūdį, priminė, kad B-vė New Yorko valstijai ir Delaware valstijai yra skolinga apie 12,000 dol., kad atsakovai neužginčijo vedą derybas del stambaus turto pardavimo už 28,000 dol. ir kad, tarp kitko, atsakovai neseniai tikrai pardavė tas akcijas ir pinigai dabar yra atsakovo A. S. Trečioko rankose; kad atsakovai neužginčijo nedavę apyskaitų akcininkams, ir kad dar 1924 m. New Yorko valstijos Vyr. Prokuroro ranka buvo ištiesta, pasiremiant Martin Act'u, ir užsmaugę prigaulingus akcijų pardavimus planus iš B-vės ir dviejų atsakovų pusės: kad dabar i goji ekvito teismo ranka turi pasiekti B-vę ir pavienius atsakovus šioje byloje del atsiskaitymo ir leisti juos iškvosti.

A. B. Strimaitis sako, kad šerinkinkų byla esanti begėdiška, kvaila ir vaikiška

Paskutinis veiksmas šioje dramoje buvo A. B. Strimačio pareiškinimas, teismui patiekias tik rugp. 9 d. rytą, kai teisėjas gavo visą reikalą spręsti. Visą kartoti čia būtų perilga. Jis prasideda: "Jeigu ne faktas, kad įsiekovas padarė labai griežtų ir plačių kaltinimų... šis afideivitas nebutų buvęs patiekias... Įsiekovas sprendžia, kad kadangi jo juokingi teigimai del tam tikrų reikalų nebuvo specifiškai užginčyti, tai jis tuojau šoka prie išvados, kad esama "blogo elgsnio" ir užpaciijos iš atsakovų pusės. Jūsų pareiškęjas yra visiškai susipažinęs su įvairiomis atsakovų korporacijos tranzakcijomis... ir dar 1924 m. sausio 14 d. jūsų pareiškęjas buvo

tinkamai kviečiamas Abraham Rosenthal'o, N. Y. valstijos Vyr. Prokuroro Padėjėjo... Ir 1924 m. kovo 7 d. jūsų pareiškęjas pasirašė stipuliaciją, sutikdamas, kad būtų duotas tinkamas orderis del pardavinėjimo ateity atsakovės bendrovės akcijų. Įsiekovas savo antrame afideivite, 3 pusl., pasidaro labai melodramatiškas ir teigia, kad "New Yorko valstijos Vyr. Prokuroro ranka... užsmaugę prigaulingas korporacijos schemas". Šis įsiekovo pareiškinimas yra tikslus klaidinantis pusiau-teisybės pasakymas... Jūsų pareiškęjas niekad neat-sisakė duoti informacijų jokiame akcininkui, ir šis įsiekovas niekad nelankė korporacijos raštinės New Yorko miesto, niekad raštu neprašė jokių duomenų ir tadel jo pretenzijos, kad bent kokių duomenų atsakyta duoti, yra paprastas mėginimas pateisinti šią absurdšką (preposterous) bylą... mano advokatas buvo insturktuotas 1939 m. rugp. 4 d. padaryti siulymą įsiekovo advokatui, Wm. J. Drake, susitikti su Likvidacijos Komisijos nariais, nei vienas kurių nėra atsakovas, svarstyti įsiekovo pretenzijas, be prietaro bent kuriai šaliai. Šis raštiškas pasiulymas buvo žodiškai atmetas 1939 m. rugp. 7 d. įsiekovo advokato, Wm. J. Drake, Esq. Mano advokato 1939 m. rugp. 4 d. laiško nuorašas čia jungiamas. Yra labai aišku, kad įsiekovas nėra interesuotas gauti bent kokių informacijų, bet tikriau verčia likviduojamą korporaciją bereikalingai leisti pinigų ginant šio pobūdžio bylą". (Toliau primena, kad B-vės namai buvo forklozuoti "prieš kelis metus"). "Gal įsiekovas tebe-mano, kad tas turtas tebėra korporacijos?"

"Įsiekovas daug komentuoja įvairius pareiškimus savo palaidžia surašytame skunde, ir savo keliais afideivitais mėgina dabar praplėsti bylos dokumentų sukeltus klausimus. Nuo kada šalis privalo naujai kartoti savo apsigynimus atsakant į kvailus (silly) teigimus, padarytus afideivite, prašant kvosti prieš teismą? Nuolatinis minėjimas priklausomų taksų nėra bylos ginčo objektas, ir tuo pačiu, įsiekovo literale citata iš Delaware įstatymų yra jo versija kas gali būti įstatymas, ir gali nebūti. Jei įsiekovas būtų ėmęs laiko pasikaityti mano priskeltą atsakymą į jo skundą, jo mėginimas praplėsti ginčo klausimus neatrodytų tiek juokingas (ridiculous), kiek jis yra tikrovėje..."

"Kad šis Teismas turėtų aiškesnį vaizdą apie tikrajį atsakovės korp.-jos stovį, jūsų pareiškęjas nori nurodyti vieną faktą, kurio, įdomiu sutapimu, įsiekovas nemini jokiam savo afideivite, ir tai yra faktas, kad korporacija buvo neveikli per eilę metų. Kad akcininkai, 1936 m. vasario mėn. suvažiavime New Yorko mieste, nubalsavo likviduoti biznį. Nuo to laiko, buvo dedamos pastangos surasti pirkėją įšalusioms korporacijos turimoms nuosavybėms. Šiuo reikalu nėra jokios misterijos, jūsų pareiškęjas ir kiti du atsakovai tera tik trys iš visos Direktorių Tarybos, ir jų akcijos ar įgaliojimai sudarė tik mažą dalį "kontrolės", įsiekovo minėtos. Dabar, kai Likvidacijos Komisija ir Direktorių Taryba sugebėjo pasiekti kiek teigiamų rezultatų parduodant akcijas Lietuvos bendrovėse, šis įsiekovas siekia supurvinti (besmirch) jūsų pareiškęją ir kitus atsakovus, teikdamas, kad jie "grąsina, suokalbinauja ir leidžia aikvoti minėtos korp.-jos tur-

tą". Nei syki nei šis įsiekovas, nei jo advokatas neprašė pareiškęjo suteikti bent kokių informacijų, ir netgi šių dienų pasiulymas leisti susitikti su įsiekovo advokatu ir Likv. Komisija buvo sutiktas atmetimu.

"...Visi žingsniai atsakovės korp.-jos likvidacijoje buvo daromi su korporacijos teisių patarėjo patarimu. Įsiekovo išvados apie taikintinus įstatymus yra jo paties interpretacija, ir be jokio pamato. Jūsų pareiškęjas galėtų veik be galo nurodinėti įsiekovo blogai pagrystas pretenzijas. Jūsų pareiškęjas niekad neat-sisakė duoti informacijų jokiame akcininkui, ir šis įsiekovas niekad nelankė korporacijos raštinės New Yorko miesto, niekad raštu neprašė jokių duomenų ir tadel jo pretenzijos, kad bent kokių duomenų atsakyta duoti, yra paprastas mėginimas pateisinti šią absurdšką (preposterous) bylą... mano advokatas buvo insturktuotas 1939 m. rugp. 4 d. padaryti siulymą įsiekovo advokatui, Wm. J. Drake, susitikti su Likvidacijos Komisijos nariais, nei vienas kurių nėra atsakovas, svarstyti įsiekovo pretenzijas, be prietaro bent kuriai šaliai. Šis raštiškas pasiulymas buvo žodiškai atmetas 1939 m. rugp. 7 d. įsiekovo advokato, Wm. J. Drake, Esq. Mano advokato 1939 m. rugp. 4 d. laiško nuorašas čia jungiamas. Yra labai aišku, kad įsiekovas nėra interesuotas gauti bent kokių informacijų, bet tikriau verčia likviduojamą korporaciją bereikalingai leisti pinigų ginant šio pobūdžio bylą". (Toliau primena, kad B-vės namai buvo forklozuoti "prieš kelis metus"). "Gal įsiekovas tebe-mano, kad tas turtas tebėra korporacijos?"

Teismas liepė tyrinėti viską, kartu ir viršininkų pelnus

Aukšč. Teismo teisėjas Kenneth O'Brien rugp. 12 d. paskelbė sprendimą: iš 11 klausimų jis nubraukė 4, kitus leido, su tulais pakeitimais, ir paskyrė kvotai rugp. 15 d. pirmajam liudytojui, A. B. Strimačiui, — kiti bus kvotiami baigus kvosti pirmąjį liudytoją. Štai ką teismas leido kvosti:

"1. Data, kada pavieniai atsakovai tapo L. A. B-vės pareigūnai ir ar direktoriai, kiek laiko jie veikė kaip toki, ir lokiomis galiomis (capacity) jie veikia korporacijos vardu šiuo metu.

"2. L. A. B-vės turto ir kreditų pobudis, laipsnis ir stovis buvęs (1) tuo laiku, kai atsakovai pirmą syk perėmė pareigas arba tapo direktoriais, ir (2) esąs šiuo laiku,

Suv. Valstijų didžiulis žemėlapis

Suv. Valstijų vidaus departamento General Land Office ką tik išleido naują didžiulį žemėlapi Suv. Valstijų. Sep-tynių pėdų ilgio ir penkių pėdų aukščio šitas žemėlapis perstato Suv. Valstijų išsivystymo panoraminą paveikslą per daugiau 150 metų šio krašto istorijos.

Pirmos originališkos valstijos, įsteigtos 1790 m., kada pirmas gyventojų suskaičymas imtas, turėjo iš viso \$92,136 ketvirtainiškas mylias. Prie to dar 2,846,260 ketvirtainiškių mylių pridėta per nu-pirkimus arba prisidėjimus, iš viso padarant 3,738,395 ket-virtainiškas mylias. Kitais žo-džiais, Suv. Valstijų teritorija padidėjo daugiau keturis sykius nuo 1790 m.

Louisianos nuipirkimas užbaigtas 1803 m., buvo didžiausias žemės įgijimas Suv. Valstijų istorijoje, kas beveik sudvigubino Suv. Valstijų teritoriją. Daugiau kaip 800,000 ketvirtainių mylių nuipirkta nuo Francijos po 5 centus už akrą.

Ispanijos teritorija Floridoj, atiduota 1819 m., siekė apie 58,000 ket. mylių ir užmokėta apie po 17 centų už akrą.

Su Texas aneksavimu 1845 m. dar įgyta beveik 390,000

jų žinioje, kaipo asmenų.

"3. Visas įsiskolinimas, užvilkimas taksuose, priklausau-muose Delaware valstijai, New Yorko valstijai, ir ar kitoms šiuo laiku, ir jei taip, jų pobudis ir kada skolos buvo užtrauktos.

"4. Visų investentų, atsakovų padarytų ir ar užgirtų L. A. B-vės vardu nuo to laiko, kai atsakovai tapo minėtos korporacijos pareigūnai ir ar direktoriai, pobudis.

"6. Bent kurio ar visų atsakovų vėstų derybų del bent kurių korporacijos nuosavybių dispozicijos nuo 1933 m. pobudis, su kuo derėta, pobu-dis korporacijos nuosavybių, kurių buvo mėginta nusikra-tyti, ir kaina, kokia buvo mėginama jas parduoti.

"9. Visas atsakovų atlyginimas, algos, pelnai, gauti nuo, per ar iš L. A. B-vės nuo to laiko, kaip atsakovai tapo minėtos korporacijos pareigūnai ir ar direktoriai ligi šio lai-ko".

Kvotimas bus užfiksuetas stenografiškai ir visuomenė turės progos patirti parody-mus. Šiuo metu, veikdamas vietos akcininkų burelio var-dų, tenorių atkreipti visuome-nės dėmesį į bylą, kaip bylos rekordas atrodo. Sykiu ten-ka priminti, kad, mūsų komi-teto surinktomis žiniomis, va-dinamoji "Likvid. Komisija" neturėjo progos likvidaciją atlikti: direktoriai tebeina savo pareigas, o komisija teturėjo du pilnates posėdžiu: viena-me p. P. Daužvardis buvo iš-rinktas pirmininku, o jam iš-vykus iš New Yorko šiemet buvo kitas posėdis. Vadinami direktoriai buvo išrinkti pasi-remiant tukstanciais įgalioji-mų, kurie vargiai begaliojo rinkimų metu, ir atrodo, kad įgaliojotieji asmenys negalėjo direktoriais rinkti įstatymais diskvalifikuotų asmenų, kurie pusę milijono dolerių turtą prarado, ir paliko apie 5%.

Kas yra interesusotas stoti J. Dumčiaus užvesto įsiekinio pusėn, privalėtų atsistoti įga-liojimus J. Dumčiu, man ar kitam asmeniui, nesurištam su priešinga puse, kuriai akci-ninkų pastangos atrodo "vai-kiškos", "paikios". Informaci-jas mūsų komitetas teiks, pri-dėjus pašto ženklą atsakymui. Adv. K. R. Jurgėla.

ket. mylių po 20 centų už akrą.

Meksikos atidavimai 1848 pridėjo 529,000 ket. mylių už po apie 4½ centų už akrą.

Louisianos nuipirkimas buvo didžiausias įgijimas žemės, po tam Alaskos nuipirkimas su 586,400 ket. mylių teritorijos arba apie 378,000,000 akrų žemės, užmokėta po 19/10 cen-tai už akrą.

Oregon teritorija, Phillipine Salos, Guam, Amerikos Sa-moa, Hawaiian Salos, Puerto Rico, Virgin Salos ir Panama Canal Zone yra kiti teritoriš-ki įgijimai Suv. Valstijų. Iš viso už šitas milžiniškas teri-torijas užmokėta apie \$100,000,000.

Naujas Suv. Valstijų žemė-lapis parodo, kad 14 nuosimtį šimties viešos žemės vis reik išmatuoti, beveik visą Alaską, kuri vis laukia tikrų numeravimų.

Kopijas šito 7 spalvų žemė-lapio galima gauti už \$2.00 iš Superintendent of Documents, Government Printing Office, Washington, D. C. Kuogeriausi valdžios braižytojai, graviruotojai, artistai ir spausdintojai per daug mėne-sių gamino šitą žemėlapi.

FLIS.

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvių Veiklą Amerikoje

Kelionė per Klaipėdą tebėra patogiausia

Lietuvai netekus Klaipėdos, pas mus kilo įvairių minčių, vieni siūlė vykstant į Lietuvą su Klaipėda apsilenkti ir vykti per vieną ar kitą Pabaltijos uostą, o kiti nepareikšdami savo nuomonės aimanavo. Aš stovėjau, kad mes dar nesiskubintume su išvadam — palauktume, taip kaip buvo maldauta per radio p. Vileišio iš Kauno, tuoj po Klaipėdos netekimo. Dabar darosi aiškesnis vaizdas ir, pasirodo, kad mes kurie nesiskubinome su išvadam — klaidos nepadarėm.

Sis įvykis lietė ir Švedų Amerikos Liniją, ji nuo 1939 m. nuolatini palaiko reguliari susisiekimą su Klaipėda. Kad patyrtus tikrą Klaipėdos patogumą, išvyko p. VI. Mučinskas, S. A. L. liet. skyriaus vedėjas.

Visa ekskursija sėkmingai vyko per Klaipėdą ir be jokių kliūčių, kiti net be Vokietijos tranzito vizos pervažavo Klaipėdos kraštą į Kretingą, 23 kilometrų. Apie tai jau buvo rašyta paties p. Mučinsko spaudoje.

Gryžęs man pateikė teigiamų žinių, kurias čia su gerbiama Liet. Laiv. Agentų Sąjungos Amerikoje Inc. narsis pasidalinsiu.

Gandai apie lietuvių kelei-

vių persekiojimą vykstant Š. A. L. per Klaipėdą — neatitinka tikrovę. Keleiviai nustojo tų patogumų keliu, kokių teikė Švedų Amerikos Linija, Klaipėdai būnant prie Lietuvos, keleiviai ir dabar naudojami tais pačiais patogumais. Tienyščiai valdininkai labai sklandžiai elgiasi su keleiviais į Lietuvą. Klaipėdą tebetarnauja sumanus S. A. L. Klaipėdos skyriaus vedėjas p. Pr. Zaborskis.

Tarp Klaipėdos ir Kauno palaikomas reguliaris susisiekimas. Tarp Lietuvos ir Vokietijos jau pasirašyta sutartis reikale Lietuvos laisvojo uosto zonos Klaipėdoje. Keleiviai atvykę į Klaipėdą laukdami laivo vykti į Ameriką, ar iš Amerikos atvykę laukdami traukinio vykti į Lietuvą — gali laisvai pasivaikščioti po Klaipėdos miestą.

Siunčiant keleivius į Lietuvą Švedų Amerikos Linija, kol dar Lietuvos uostas šventoji neprirengtas keleivių trafikui, per Klaipėdą yra daug patogiau ir greitesnis būdas pasiekti Lietuvą palyginus su Liepoja, Ryga ir tt.

Keleiviai ant savo pasų turi turėti Vokietijos tranzito vizą. Plačiau bus raportuota mūsų suvažiavime.

Su gilia pagarba,

Joseph Ambraziejus,
Pirm. Liet. Laiv. Agentų
Sąjungos Amerikoje, Inc.

Juozas J. Bačiūnas gavo garbės pulkininko laipsnį

Pastaromis dienomis anglų šiuose laikraščiuose pasirodė žinia, kurioje pranešama, kad mūsų tautietis Juozas J. Bačiūnas, iš Sodus Mich. už pasižymėjimą visuomeniškose darbuose, tapo pagerbtas sveitintųjų tarpe. Jį pagerbė reikšminga ir įtakinga organizacija, **Virginijos Pirmųjų Seimynų Sąjunga** (First Families of Virginia Association), kuri įvertinus mūsų tautiečio nuopelnus, apdovanojo jį pulkininko laipsniu.

Minima Sąjunga savo tvarka pravedė kvotimus pagerbimui užsitarnavusių žmonių. Tam tikslui, rekomenduojant penkis kandidatus iš kiekvienos valstijos ir susidarius sąrašui iš 240 kandidatų, kiekvieno kandidato darbai esti tyrinėjami. Veikliausias, pasižymėjęs naudingais darbais gauna garbės laipsnį. Iš Michigan valstijos penkių kandidatų garbės vertu buvo pripažintas mūsų tautietis, p. J. J. Bačiūnas iš Sodus, kuriam už veiklumą ir sumanumą suteiktas garbės pulkininko laipsnis. Išduotame liudijime yra pasakyta:

"Virginia valstijos žinotina visiems, jog J. J. Bačiūnas šiuo mieste skiriamas Virginijos Pirmųjų Seimynų Sąjungos garbės pulkininku, už pasižymėjimą visuomeniškose darbuose, kurių vertė daro jį rodomininku ir patarėjų sąjungos prezidento ir jo štabo. Šiuo mieste jis apdėkiamas pulkininko titulu visam jo gyvenimui, su tam laipsniui priklausančia garbe. Visa tai tikrinamas aš leidžiu pridėti sąjungos anspaudą. Duota Virginia valstijos mieste Richmond, šioje 11 dienoje liepos mėnesio, mūsų Viešpaties metais 1939.

Gordon V. Dabney,
Registraras,
Robert Winslow,
Sekretorius."

Čia reikia suprasti, kuo skiriasi šiuo būdu skirtas pulkininkas nuo tų pulkininkų, kuriuos skiria valstijos gubernatoriai. Su politiška karjera jis neturi nieko bendro. Tai yra tik garbės laipsnis, kurį Virginijos Pirmųjų Seimynų Sąjunga suteikia naudingais darbais pasižymėjusiems žmonėms.

Pulkininko Bačiūno asmenybė

Pulkininkas Bačiūnas gimęs Lietuvoje, mažas budamas su tėvais atvyko Ameriką, į Chicago, kur paaugęs parodė daug gabumų pramonėje ir industrijoje. Be to darbovis ir vietinių lietuvių tautiškumo ir kultūriškumo darbuose, kur be kitko, buvo ir dalininku bendrovės leidusios lietuvišką laikraštį "Lietuva".

1919 m. iš Chicago persikėlęs į Michigan valstiją, netoli Benton Harbor miestelio su savo žmona įsigijo vasarinę rezortą Tabor Farm, kurį nuolat gerindamas ir tobulindamas padarė garsiu visose Suvienijotose Valstijose. Tabor Farm rezortą dabar lanko daug svečių iš Maine, Massachusetts, New York, Georgia, Florida, Tennessee, Texas ir kitų tolimųjų valstijų, nekalbant jau apie artimasias, kaip Illinois, Indiana, Ohio, Wisconsin ir tt. Tabor Farm rezortą atlanko ir svečiai iš šventimų valstybių, kaip tai iš Lietuvos, Anglijos, Francijos, Kubos ir Škotijos.

Apsigyvenęs Tabor Farmoj pulkininkas Bačiūnas netrukus pagarsėjo savo veiklumu Michigan Viešbučių, Vakarių Michigan Turizmo ir Rezorto, taipgi American Greeters sąjungose, ir St. Joseph, Benton Harbor ir Dowagiac Vaizbos Butuose. Atsižymėjo savo darstumu organizuojant Sodus Civic Klubą, kuriame veikė įvairios komisijos. Jis buvo veikliu

valstijos komisijoje, kuri liuosnoriai keliavo į Florida, kad vizituotojus iš ten pakviesti į Michiganą atvykt praleisti vakacijas; atlanke 25 valsčius, kas davė pasekmes tokias, kad Michigan išaugo patogiausia vasarviete visiems, kurie jieško savo poilsio ir smagumui patogios vietos.

Pulkininkas Bačiūnas nors užaugo išeivijoje ir didesnę dalį savo gyvenimo praleido tarp svetimačių, u kuriais ir dabar turi nuolatinį reikalą, tačiau iš principo jis yra tikru lietuviu. Visur ir visada pripažįsta esąs lietuviu, varžyta taisyklišką lietuvių kalbą ir raštą, seka lietuvių spaudą ir domisi savųjų gyvenimu išeivijoje ir Lietuvoje.

Turėdamas daugybę darbo savo pramonės srityje ir gyvenamajame lietuvių visuomeniškose darbuose, tačiau kiekvieną gerą sumanyti jis remia finansiškai, jei tik mato, kad iš to sumanyto bus kokia nors nauda lietuvių. Už tai ir Lietuvos valdžia tinkamai įvertinus jo pagalbą savo tautai, jį apdovanojo Gedimino ordinu. Toliau būdu dabar mūsų tautietis Bačiūnas turi du garbės laipsnius: Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino kavalieriaus ir Virginijos Pirmųjų Seimynų Sąjungos pulkininko.

V. S. Jokubynas.

Lietuvių Kambario reikalai

Atėjo vėl darbštumo diena Lietuvių Kambario reikale. Jau sulygome su kontraktorium, kuris varžytinėse padavė mažesnę sumą, negu kiti. Suma — arti 8,000 dol. Iše turim suvirš \$5,100.00; tai dar reikia apie 2,900 dolerių.

Įvairių kolonijų lietuvių iki šiol aukoję asmeniškai; draugijos aukoję iš savo išdų, rengė pramogas, dirbo dovanas: radio pranešimai buvo dovanai. Jūsų komitetas nė lėšų neatsiskaitė. Lietuvos valstybė prisidėjo, apmokėdama menininkų konkursą kambario piešiniais. Daugelis Lietuvos piliečių aukoję asmeniškai.

Jūsų komitetas šio darbo pradžioje atsišaukė, kad aukotų daugybę, nors ne po daug. Taip lietuvių ir darė. Taip darykime ir toliau, iki susidės reikalinga suma. Tai bus tikrai visos tautos darbas. Dabar, prie esamos sumos turime sudėti 600 dolerių, tada Pittsburgho Universitetas pradės liet. kambario darbą. Juo greičiau tai suma sudėsime, tuo greičiau darbas bus pradėtas. Taigi kviečiame kiekvieną lietuvių, kiekvieną lietuvių pasidaruoti, kad ateinantį rudenį ta suma, 600 dol., būtų surinkta. Ypatinai jus, moters, gerai pasidarykite iki šiol, tai ir dabar pasidarykite Lietuvių Kambario įrengimo fondui.

Jei kurios draugijos norėtų įsigirti žodžiais paaiškinimą apie liet. kambarį, jo reikšmę ir tt., tai rengkite prakalbų maršrutą ir kreipkitės į vaizdą vedėją, daktarę J. T. Baltrušaitienę, 205 Seneca St., Pittsburgh, Pa.

Atsiminkite, kad kiekvienas aukotojas tuojau gauna iš komiteto kvitą, o kiek vėliau aukotojų sąrašas patelia visose lietuvių laikraščiuose. Nagi, prie darbo: užbaigkite senai pradėtą darbą, mums visiems lygiai garbingą daly-

Amerikos lietuvių katalikų suvažiavimas

Politinė Amerikos lietuvių katalikų organizacija, žinoma kaip Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Federacija, progą Lietuvai Dienos pasaulinėje parodoje Brooklyn turės savo 22-tą kongresą, kurs lykiu busias visų Amerikos lietuvių katalikų suvažiavimu. Kadangi tame suvažiavime dalyvausią kunigai iš Anglijos, Pietų Amerikos ir iš Kanados, tai tas suvažiavimas busias panašus net į Pasaulio lietuvių katalikų suvažiavimą.

ALRK Federacijos sekretorius Leonardas Šimutis, Draugų redaktorius, savo pakviatime dalyvauti tame suvažiavime sako:

"Rugsėjo 12 ir 13 dienomis renkamės į ALRK Federacijos XXII-tąjį kongresą. "Kongresas bus apreiškimo par. salė, 259 No. 5-th St., Brooklyn, N. Y. Šio parapijoj klebonauja žymus mu-

venimu išeivijoje ir Lietuvoje. Turėdamas daugybę darbo savo pramonės srityje ir gyvenamajame lietuvių visuomeniškose darbuose, tačiau kiekvieną gerą sumanyti jis remia finansiškai, jei tik mato, kad iš to sumanyto bus kokia nors nauda lietuvių. Už tai ir Lietuvos valdžia tinkamai įvertinus jo pagalbą savo tautai, jį apdovanojo Gedimino ordinu. Toliau būdu dabar mūsų tautietis Bačiūnas turi du garbės laipsnius: Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino kavalieriaus ir Virginijos Pirmųjų Seimynų Sąjungos pulkininko.

V. S. Jokubynas.

ką, Lietuvių Kambarį, kad jį matytų tie šimtai žmonių, kurie kasdien lanko puikų Pittsburgho Universiteto pastatą — Mokslo Katedrą.

Dr. Johanna T. Baltrušaitienė.
15-tas sąrašas aukojusių
Lietuvių Kambario fondan

No. 160. Northampton, Mass.: K. Zaleskis, P. Zaleskis, J. Povilaitis, S. Jaruzevičius ir J. Balčiūnas — iš viso \$2.00.

No. 261. Youngstown, Ohio. Vestuvėse aukoję: Baltrušaitiai jaunieji, Baltrušaitiai senieji, Bakanai, Karpiai, Ziuriai, Andriejauskai — po 1 dolerį; Lukoševičiai 50c.; J. Petrauskas 1 dol.; A. Petulis 25c.; Jeanette Jankauskaitė 1 dol. Iš viso \$8.75.

Fondo stovis

Universiteto globoje (įskaitant ir palukius, gautus iš banko) \$5,095.92
Komiteto globoje --- 30.47

Iš viso yra \$5,126.39

Kontraktoriui (rangovui) turėsim užmokėti \$7,986.34. Taigi reikėtų dar surinkti \$2,859.95, neįdedant čionai audinio ir juodojo ažuolo sąskaitos, kurios dar nesame gavę. Audinį — sienų apmušimą jau gavome iš Lietuvos. Tasai austas Plungėje. Gražus. Visi gėrisi, kas tik pamato. Juodojo ažuolo dar negavome. Tiedu siuntiniai, kaip tikima, buvo užklūvę Klaipėdoje, besirengiant Vokietijos "anchlusiui".

Prisibijome, ar tik ažuolo medžiagos siuntinys nebus dingęs.

Aukos siųskite adresu: V. Zambauskas, 31 Minooka St., Pittsburgh (10), Pa. Čekius rašykite: Lithuanian Mem. Room Fund.

J. BALTRUSAITIS,
L. K. Fondo Kom. sek.

sų visuomenės veikėjas kunigas N. Pakalnis.

"Kongreso programą nustatė Federacijos Taryba. Ją jau paskelbė jos pirmininkas gėrb. dr. Antanas G. Rakauskas.

"I kongresą užkviečiamos visos Amerikos lietuvių katalikų centralinės organizacijos, jų kuopos, apskrčiai ir įvairios draugijos. Jos pakviestos per spaudą ir atskirai išsiuntinėtais laiškais per Federacijos skyrius ir gėrb. kun. klebonus. Tokių kvietimo laišku išsiuntinėta du tūkstančiai.

"Iš Tarybos sustatytos ir pirmininko paskelbtos programos matyti, kad šiemet kongresas bus ypatingai svarbus. Tai bus nepaprastas Amerikos lietuvių kongresas. Pagaliau, norėdami, galėtume duoti jam dar platesnį vardą: jį galėtume vadinti — pasaulio lietuvių katalikų kongresu".

"Federacijos XXVII Kongresas įvyksta tuo metu, kuomet Europa gyvena lyg ant kokio vulkano. Tai verčia ir mūsų taut. buti pasiruošusi, budėti, nes ištikęs Europoje krizis, paliestų ir Lietuvą. Kongresas ir šį begalę svarbų reikalą svarstys, planuos.

Nepaskutinėje vietoje bus pastatyti ir vietos lietuvių katalikų visuomenės reikalai. Ypatinai rimtumu bus svarstomi jaunimo organizavimo ir palaikymo klausimai, kurie yra labai aktualūs ir visiems sąmoningiems mūsų tautiečiams turi gyvai rūpėti. Musų organizacijos, jų veikimo koordinavimas, musų veikimo centro stiprinimas, katalikiškojo ir tautiškojo veikimo praplėtimas — suras žymią vietą kongreso dienotvarkėje."

Lietuvių Spaudos Klubo susirinkimas

Susirinkimas įvyko SLA name, 1939 m., rugpjūčio mėn. 25 d., 9 val. vakare. Susirinkimą atidarė ir vedė LSK pirm. Dr. M. J. Vinikas.

Susirinkime, be LSK narių, dalyvavo iš Lietuvos atvykę svečiai, Dr. J. Kaškelis ir red. A. Briedis. Taipgi dalyvavo p-lė Birutė Žiugzdaitė.

Klubo sekr. V. Jankauskas perskaitė paskutinio susirinkimo protokolą, kuris priimtas.

Klubo pirm. Dr. M. J. Vinikas šiam susirinkime paskyrė korespondentą A. S. Trečioką, kuriam pavesta šio susirinkimo svarbesnius reikalus pranešti spaudai.

Pereito susirinkimo korespondentas M. L. Vasil pranešė, kad jam uždėtos pareigos pilnai išpildytos, parašant spaudai.

A. B. Strimaitis pranešė apie savo darbuotę, kaip klubo komisijos narys, rūpinis V. V. Sąjungos reikalais. Pranešimas priimtas ir užgirtas.

Neseniai iš Lietuvos sugrįžęs Vladas Mučinskas buvo pakviestas pranešti apie Lietuvoje patirtas pastabas.

Klubo pirm. Dr. M. J. Vinikas narius supažindino su Lietuvos svečiais Dr. J. Kaškeliu, Lietuvos verslininkų atstovu ir pirmos ekskursijos iš Lietuvos vadas. Dr. J. Kaškelis trumpai ir gražiai pasakė įdomią kalbą. Verslo ir Amatinko vyr. redaktoriaus A. Briedis pastebėjo, kad jam yra begalo malonu, kuomet klubo nariai, visokių pažiūrų žmonės, randa bendrą kalbą savais ir bendrais lietuvių ir Lietuvos klausimais, nepamiršdami ir Vilniaus reikalų.

Buvo pasiūlyta, kad klubas primtų į savo narių tarpą red. A. Briedį. Pasiūlymas paremtas ir vienbalsiai priimtas.

Klubas nutarė savo sekanči susirinkimą turėti sekamo mėnesio ketvirtą ketvirtadienį, priprastoje vietoje ir laiku.

A. S. Trečiokas,
LSK mėn. korespondentas.

Pittsburgh, Pa.

Biznierių piknikas, svečiai iš Erie, Pa.

Rugpjūčio 20 dieną Lietuvių Ukyje buvo surengtas biznierių piknikas. Pikniką rengė Pittsburgho Lietuvių Vaizbos Butas tikslu sukelti lėšų pasiūsti į Lietuvai Dieną bendrą jungtinį parapijos chorą.

Piknikas buvo gana skaitlingas ir matėsi daug iš toliau atvykusių svečių, tarp kurių buvo ir SLA narių ir vaikų. Teko susitikti pirmą kartą Pittsburghe su svečiais, SLA veikėjais, iš Erie, Pa. Ners Erie, Pa. nėra taip toli

nuo Pittsburgho, tik virš 100 mylių tolumo, bet svečiai iš tos kolonijos yra retenybė. Tiesa, pittsburghiečiai ir retai kada atsilanko į Erie, Pa. Mat Erie turi nedidelę lietuvių koloniją ir turbūt turi parankesnį susisiekimą su Cleveland, Ohio. Galbut dėl tos priežasties mūsų Pittsburghas su Erie ir neturėjo glaudesnių ryšių.

Tačiau Erie SLA 216 kuopos veikėjų atsilankymas į Pittsburghą turbūt užmėgs draugiškesnius ir glaudesnius ryšius tarpe šių dviejų kolonijų, bent SLA reikalais. Iš Erie, Pa. buvo atsilankę Baltarusai Ivanauskas, tos kolonijos senas gyventojas ir senas S. L. A. 216 kuopos darbuotojas, ir Kazys Alijošaitis. Brolij Ivanauską, tuojau buvo galima pažinti kaip SLA narį, nes jisai turėjo prisisekęs SLA ženklelį.

Su broliu Ivanausku pasikalbėjus apie SLA 216 kp. ir apie Erie lietuvių koloniją teko sužinoti, kad jų SLA kuopa nėra skaitlinga, bet ir jų lietuvių kolonija taip pat nėra skaitlinga. Toje kolonijoje yra labai daug lenkų, tai esą ir nemažai lietuvių sulenkėjusių iš senų laikų.

Buvo tartasi su Erie svečiais ir apie padidinimą narių skaičių SLA 216 kuopoj — tuo reikalu Pittsburgho SLA veikėjai turės susidomėti ir užmegsti su jais artimesnius ryšius, surengiant iš Pittsburgho į Erie, Pa. ekskursiją ateinantį rudenį.

S. Bakanas.

Hartford, Conn.

Ką rašo amerikietis film. J. Januškevičius iš Lietuvos

Pradžioje liepos mėn. film. J. Januškevičius, Jr., "Queen Mary" laivu, išvyko į Lietuvą naujų vaizdų filmuoti. Dabar praneša, kad pakeliui į Lietuvą buvo sustojęs keletą dienų Paryžiuje, Berlyne ir per Eidkunus-Kybartus tiesiai nuvyko į Kauną.

"Kelionė turėjau gerą ir smagią. Jura buvo rami. Atvykęs į Kauną, miestą radau apytuštį, mat, vasaros laikų, daug valdininkų ir šiaip miestiečių išvyko atostogų į provinciją.

Pasilejęs keletą dienų Kaune, išvykau ir aš į provinciją uknininkų progresą ir ukės darbų filmuoti.

Apie liepos mėn. 15 d. radau jau rugius bekertant, tai gana anksti šiais metais. Dabar pats vyšnių laikas Lietuvoje ir kaip jos skanios.

Važinėju po visus kraštus Lietuvoje. Turiu du modernius naujausios mados aparatus. Filmuoju vaizdus, vien tik natūraliose spalvose.

Turiu nufilmavęs jau daug industrijos, miestų, miestelių, apvaikščiojimų, apeigų ir sportų. Aplankiau ir nufilmavau Linkuvą, Biržus, Pasvalį, Palangą, Panevėžį, Airogalą ir jų apilinkes; šventosios uostų ir talkos darbininkus, vilniečių studentų sutikimą ir priėmimą Lietuvos prezidento tėviškėje".

Amerikos lietuvių šiais metais ir vėl turės puikią progą pamatyti film. J. Januškevičiaus, Jr., natūraliose spalvose, gražius Lietuvos gamtos vaizdus, Lietuvos progresą, kultūrinį gyvenimą.

Dabar jau rengiamas tų Lietuvos gražiausių ir įdomiausių vaizdų maršrutas. Todėl klubai, parapijos, draugijos ir kuopos, norinčios surengti šių krutamų paveikslų vakarą, kreipkitės kuogreičiausiai šiuo adresu: J. Janušas Jr., 50 Gillette St., W. Hartford, Conn.

Pasiskubinkite su užsakytais, nes film. J. Januškevičius Jr., turi jau apie 40 kolonijų, kurios užsakė paveikslų rodymą.

Korespondentas.

So. Boston, Mass.

Važiuojame į Lietuvai Dieną New Yorko Pasaulinėje Parodoje

New Yorko Pasaulinėje Parodoje Lietuvai Diena įvyks sekmadienį, rugsėjo 10 d., 1939 m., Gabijos choras yra pilnai pasiruošęs dalyvauti.

Choras visą vasarą praktiko, nepaisydamas ar oras buvo šiltas ar šaltas. Garbė priklauso choro vedėjui S. Paurai, kuris praktikavo, kad chorą prirengti išpildyti dvylika parinktų dainų, kurios bus dainuojamos Lietuvai Dienos programoj. Kaip girdėti į Lietuvai Dieną suvažiuos šimtai tūkstančių lietuvių dainininkų netik iš visų Amerikos valstijų, bet iš Kanados.

Kadangi ši diena bus viena iš svarbiausių mūsų išeivijos istorijoje, todėl aš kreipiuosi į visus lietuvius gyvenančius Massachusetts valstijoje, kad mes toje minėtoje dienoje dalyvaudume kuoskaitingiausiai. Parodykime pasauliui, kad mes lietuvių ir mūsų tauta nėra atsilikusi nuo kitų ir didesnių tautų.

Ta diena yra svarbi kiekvienam lietuviui, nepaisant jo įsitikinimų, nes mes tada galėsime parodyti pasauliui, kad mes esame vieningi ir galingi. Parodykime, kad mes esame ištikimi sunai ir dukterys mūsų tėvynės Lietuvos.

Massachusetts valstijos lietuvių galite važiuoti į šias iškilmės prisidėdami prie Gabijos Choro arba Stepono Dariaus Posto Amerikos Legionų ekskursijos.

Gabijos Choras išvažiuos rugsėjo 8 d., 1939 m., penktadienio naktį, 12:45 (daylight saving time) iš South Station, Boston, Mass. Kelionė ten ir atgal vienam asmeniui kainuos \$6.00. Norintys važiuoti su Gabijos choru išgykite bilietus išanksto pas Gabijos choro narius.

Traukinys sugrįš į Bostoną pirmadienio rytą 5 val., rugsėjo 11 d., 1939 m. Norintieji praleisti dvi dienas Pasaulinėje Parodoje važiuokite su Gabijos choru.

Stepono Dariaus Postas ir Lenas išvažiuos iš South Station, Boston, Mass. šeštadienio naktį, rugsėjo 9 d., 1939 m., 12 val. (daylight saving time) ir grįš Bostoną pirmadienio rytą, 6 val. Kaina bilietui į abi puses vienam asmeniui \$3.50. Bilietus galėsite pirkti stotyje, tik priviolote pranešti savo vardą ir adresą išanksto Stepono Dariaus Postui, 265 C Street, So. Boston, Mass., kad galėtumet kartu su jais važiuoti ju privačiuose vagonuose.

Visi lietuvių važiuokime į šias iškilmės, nes tai vienintelė progą mums patienyti ko dar nesame matę ir ko gal savo amžiuje nebeatysime. Šią lietuvių dieną mes priviolome atžymėti kuoskaitlingiausiai. Ši diena mūsų išeivijos gyvenime yra netik svarbi, bet ir istorinė.

Važiuokime! A. Yuga.

Ar atlikote
savo
SLA.
pareigą?

Wilkes Barre, Pa.

Wyoming Klonio
Lietuvių Diena

Didžioji Wyoming Klonio Lietuvių Diena įvyks per Labor Day, rugsėjo 4 dieną Sans Sonei Parke.

Tą dieną čia suvažiuos tukstančiai žmonių kaip ir kas meta.

Šią Lietuvių Dieną rengia Wyoming Klonio, Dainos Draugija, susidedanti iš šių didžiųjų lietuvių chorų, būtent Luzernės, Miners Mills, Plymouth, Kingston, Wilkes Barre ir Pittston.

Gražią ir įvairią muzikale programą išpildys didžiulis Dainos Draugijos choras, vadovaujant muz. Stasiui Simoniui. Programa prasidės 4 valandą po pietų.

Prieš muzikale programą įvyks beisbolo žaidimas tarp dviejų aukščiausių stovinių Holy Name Lygoj kamandų.

Taipgi bus atletikos programa. Atsižymėjusiems bus duodamos dovanos.

Yra pasižadėjusių svečių atvažiuoti iš kitų miestų. Mat visiems yra įdomu pamatyti ir išgirsti dainuojant tokių didelį chorą susidedantį iš apie 500 balsų.

Wyoming Klonio ir kitų miestų lietuvių nuosirdžiai yra kviečiami atsilankyti į šią Lietuvių Dieną, esame tikri, kad linksmai su mumis praleis laiką. Čia sutiksit senai bematytus savo gimines ir pažįstamus. Pasižymėję, pasižiūrėję vieni kitus — smagiai užbaigsit paskutinę didelę šio sezono lietuvių iškilme. Lauksime visų atsilankant.

Wyoming Klonio Lietuvių
Dienos Rengimo Komisija.

Pittsburgh, Pa.

Ks Vaizbos Buto
metinio pikniko

Rugpjūčio 20 dieną Lietuvių Vaizbos Butas surengė metinį išvažiavimą-pikniką į Lietuvių Ukės sodą. Lietuvių Vaizbos Butas visados turi skaitlingus išvažiavimus, bet šiais metais, tai buvo vienas iš didžiausių. Mat šiais metais parengimo pelnas buvo skiriamas nuvežimui apie 70 gamininkų į New Yorko Pasaulinę Parodą rugsėjo 10 dieną. Žinoma dainininkai daug padėjo šį išvažiavimą padaryti sėkmingu. Gal but didžiausią kreditą reikia duoti jaunam advokatui Edvardui Schultz'ui, kuris vadovavo ir pirmininkavo. Dabar advokatas Schultz deda visas pastangas, kad su organizavus didelę ekskursiją į New Yorko parodos lietuvių dieną. Tikietai labai plačiai paskleisti tarp lietuvių bičiurių. Tikietai gana pigūs, iš Pittsburgho į New Yorką "round trip" parsiduoda tikiai po \$7.75. Todel reikia tikėtis, kad didelis skaičius pittsburghiečių lietuvių pasinaudos ta proga ir aplankys New Yorko pasaulinę parodą ir lietuvių dienoje turės progos susitikti su tukstančiais lietuvių, suvažiuosius iš plačios Amerikos.

Pittsburgho veikėjai
lankosi Chicagoje

Ponia V. J. Količienė, susitarus su p. Zvirblių šeima, nuvažiavo į Naujienų pikniką rugpjūčio 13 dieną. Paviešėjus savaitę laiko pas draugus chigagiečius, sugrįžo laimingai atgal į namus. P. Količienė sako: "Chicago lietuvių labai draugiški ir malonūs".

P. Dargis šiuo tarpu svečiuojasi Chicagoje. Žiūrėsimą musų Povilas sugrįžęs pasakos apie chigagiečių draugiškumą. Jusu...

Pyktis, pavydas, neapykanta ir tinginys negali turėti vietos Susivienijimo brolių ir seserų širdyse.

ŠVENTIJI IR KO JAI REIKIA

Truputis vaizdų iš besikuriantio uosto

(Straipsnis paimtas iš Lietuvos Aido)

Šiandien Šventoji yra nebe ta, kokia ji buvo prieš keletą metų. Vietoje vargingų žvejų lušnelių jau yra visa eilė išaugusių stilingų namelių, pastatyta moderni pradinė mokykla. Ir pats uostas žymiai tobulėnis, kaip prieš keletą metų. Šiuo metu keletas naujų žvejams namelių jau baigiama statyti, kitiems vežama medžiaga. Uoste, esant palankiam orui, ištisomis paromis dirba žemės ūkio ir žemės ūkio, kurie gilina vagą, kad čia galėtų įplaukti didesni laivai. Jau tolokai nuo jūros kranto nutolęs pietų molas ir dar intensyviai tebeilginamas. Du poliakaliai kasdien pirmyn į jūrą pasistumia maždaug po du metrus. Siemiet šis molas tikimasi prailginti iki pusės kilometro. Žodžiu, Šventojėje karbas virte verda. Tačiau reikia, kad jis dar intensyviau vyktų, nes dar daug yra spragų, kurios būtina kuo greičiau užtaisyti. Čia jų paminėsiu keletą, pačias stambiausias.

Reikalingi valdiniai
namai ir šiaurės molas

Pirmoje vietoje Šventojėje reikalinga neatidėliojant pastatyti keletą stambesnių valdinių namų uosto valdybai, administracijai ir paštui, kuris šiuo metu prisiglaudęs prieškariniais laikais statyto medinio namo gana mažame kambarėlyje. Dabar, nesant atitinkamų patalpų, minėtos įstaigos išsiklaidžiusios visame Šventosios pajūryje išmėtytose mediniuose nameliuose.

Taip pat vienas iš pačių pirmųjų ir neatidėliotinų reikalų yra šiaurinio molo statyba. Tiesa, čia dažnesni yra pietvakariai vėjai ir tikslingai daroma, kad pirmiausia imtasi statyti pietų molą. Nuolat šiemis vėjams pučiant pradėjus kurtis žvejų uostas greit gali būti smėliu tiek užneštas, kad iš jo negalėtų kuteriai išeiti. Bet jau pats laikas, greta pietų molo statybos, pradėti ir šiaurinį molą. Nors šiaurės vakarų vėjai pajūryje žymiai retesni, negu kad pietvakariai bei vakarų, tačiau jie pasirodo, užpastuosius yra žymiai pavojingesni, nes smėlį į krantą daug sparčiau verčia. Be to, nesant šiaurinio molo į uostą ir neidėliam laivai jau sunku patekti prie 4—5 balų vėjo.

Jachtos Šventojėje

Iki šių metų Šventojėje tematydavai žvejų valtis, motorlaivius ir modernius keturius, kurių skaičius kas kart didėja. Dabar čia jau yra prisiglaudę trylika mūsikių jachtų, priešakyje su didžiausia Lietuvoje jachta "Saulys", kurio dvidešimtis traujų metrų stiebas gana iš toli matyti. Pirmosios jachtos į Šventąją iš Klaipėdos atplaukė liepos pirmosiomis dienomis. Jas atburiavo jūrų skautai. Šventojėje įsikurusius mūsikius buriuotojus šią vasarą jau aplankė latvių ir lenkų jachtos.

Jachtoms Šventojėje įsikurus, iškyla reikalas joms įrengti atskirą uostelį. Be to, nejučiomis artėja ruduo, kurio metu ypač buva audrų. Jos daug gali apgadinoti jachtas. Iškyla reikalas jachtoms žiemoti įrengti atitinkamą pastogę ir jų įtraukimui elingą. Jau pats laikas šiuo reikalu rūpintis.

Reikalingi navigacijos
ženklai

Kas kart Šventosios uoste gausėjant žvejų laivų, jachtų

ir didesnių laivų judėjimui, iškyla reikalas bent ant artimosios žvejybos molų įrengti žibintus, kad jureiviams ir žvejams nakties metu grįžtant iš žvejybos būtų lengviau į uostą patekti. Tad mintieji navigacijos ženklai būtini.

Laisvajame pajūryje paskutiniaisiais metais intensyviai žvejybai, jau reikia pagalvoti apie jos tolimesnę ateitį. Šiuo metu tėra išplitusi tik artimosios žvejybos laivų. Toli moji žvejyba, neapsiriksime pasakę, tuojau duotų realios naudos visam kraštui. Pirmiausia, įrengus bent pora tolimosios žvejybos laivų, reikėtų susirūpinti silkių žvejyba. Dabar kas metai šios žuvies į Lietuvą nemaža importuojama ir už ją sumokamos gana stambios sumos, kurios išplaukia svetur. Musų Baltijos kaimynų estų ir latvių žvejai silkių prigauo ne tik savo kraštams, bet ir eksportui. Jei mūsų žvejai pradžioje tolimosios žvejybos tik vidaus rinką minėta žuvis patenkintų, tai jau visam kraštui būtų didelė nauda.

Nesklaidumai su
žuvim ir maistu

Reikėtų paminėti ir žuvų prekybos reikalą. Jis pajūryje nėra visiškai normalus. Pirmoje vietoje būtina pašalinti įvairius perkupčius, kurie nuo-

lat jūros pakrastyje su vežimais atvažiuoja laukia iš žuvelės grynaičių žvejų su laimikiu ir dažniausiai už jį iš anksto patys nustato kainas.

Žinoma, kai į Šventąją bus praveistas geležinkelis, kurio paruošiamuosius darbus pirmieji pradėjo vykdyti darbo savanoriai — talkininkai, tada lengviau bus išsprendžiamas ir žuvies pardavimo klausimas, nes tada ji nesunku bus pristatyti į tolimesnes krašto periferijas.

Nuolat Šventojėje gausėjant gyventojų skaičiui, iškyla neatidėliotinas reikalas kurio nors būdu tikslingiau sutvarkyti maisto tiekimą. Šiuo metu čia yra kelios paruoštos, kuriose galima gauti maisto produktų, tačiau jis žymiai brangesnis, negu kituose Lietuvos miestuose. Maisto tiekimu turėtų pirmoje vietoje susirūpinti "Maistas", čia atidarydamas savo skyrių. Jis būtų geriausias kainų tvarkytojas. Dabar Šventojėje už kai kuriuos "Maisto" produktus, pvz., šoninę, reikia mokėti iki 40 centų kilogramui daugiau. Be to, nesant specialios maisto paruoštos dažnai čia tai vienu, kitu produktų kurį laiką visai negalima gauti.

Tokje, trumpai peržvelgus, pirmoje vietoje Šventojėje tvarkytini reikalai. Jų yra ir daugiau, tačiau kitų, čia neminimų, vykdymu rūpinasi atitinkamos įstaigos ir, reikia manyti, jos darys taip, kad jų atlikti darbai būtų kuo tikslingiausi.

Simas Miglinas.

PASAULIO ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Tęsia nuo 1 pusl.)

Hitlerio ilgą laisvą, kuriame Hitleris "draugingai" sakė, kad Vokietija nieko nenori iš Francijos, kad ji nebeprisimena ir nebeprisimins apie Elzaciją — Lotaringiją, bet kad Vokietijai priklauso Dancigas ir Pomorė. Jis nusiskundžia, kad Vokietijai yra bloga buti perdalintai lenkiškų koridorių, ir klausia Dalciero, kaip gi tau patiktų, jei gavo Francija būtų taip perskrota pusiau. Iš to Dalcier suprato, kad Vokietija neatsisako nuo taikos tarybų. Mussolini davė atsakymą Karadai, kad jis viską darysias pasaulio taikos apsaugai. Iš New Yorko vokiečių laivas St. Louis išplaukė Vokietijon, kuris pridarė labai daug nuostolių. Potvinis atėjo iš upės Hai ir kitų sriovių, be to lietus, kuris be sustojimo kelias dienas pylė, taip pat labai įakenkė. Kai kuriose vietose vanduo pakilo iki 12 pėdų ir manoma kad nemažai gyvųjų žuvų.

Tukstančiai chinų ir sveitimačių pabėgėlių, kurie dar prieš blokadą buvo subėgę į Tientsiną labai kenčia nuo šio potvinio ir verčiasi į britų koncesijas įsiskodami pagelbėti. Salygos tiesiog nepakankamos, nes yra didelis maisto trūkumas ir britai mažai ką gali pagelbėti, nes japonų blokada labai pakenkė įvairius produktus įgabenti.

Britų generalis konsulas Tientsine pasiuntė prašymą Londono majorui prašydamas pagelbos.

Amerika

Kas būtų jei
kiltų karas

Imperialistiniai Amerikos interesai be abejo įveltų Ameriką į karą, jei tik jis prasidėtų Europoje. Spauda ir radio rengia Amerikos žmones prie karo su didesniu neatlaidumu negu nacių spauda ir radio rengia vokiečius. Liko Amerikoj tik keletas laikraščių, kurie rodo sveiką protą. Yra gal dar keli tokie laikraščiai, kurie mano, kad karas už Lenkiją būtų kvailiau-

sias dalykas, nes už tokią Lenkiją, kokia ji yra, neverta kariauti. Tie laikraščiai dabar prisimena, kad Lenkija niekad nemokėjo valdytis, kad jos ponai praieyti buvo didžiausi nenuoramos ir kad ne be reikalo Lenkija buvo tris sykius padalinta kartu su Lietuva. Nurodoma taipgi, kad dabartinė Lenkija yra išpusta užgrobtomis kitų tautų žemėmis, turi lietuvišką Vilnių, ukrainišką Lvovą ir vokišką koridorių. Išrodo, kad tie laikraščiai pilnai pritartų naujam Lenkijos padalinimui.

Bet kas būtų Amerikoje, jei kiltų karas, į kurį Amerika būtų įvelta? Atsakymai į šį klausimą pereitą savaitę išėjo knyga. Keletas Amerikos laikraštinių, pasinaudami visomis savo žiniomis iš praetis ir dabarties, nupiešia toj knygoj kokių taptų amerikiečių gyvenimas karo laiku. Pirmų-pirmiausia, sako, būtų įvesta žmonių regimentacija panaši kaip pas nacių Vokietijoj. Maisto galima bus pirkintis tik tiek kiek paskirta. Visas gyvenimas eis sulyg komandos. Šnipų bus pilna. Kalėjimai bus pilni. Bus įvesta aštri laikraščių cenzūra. Kiekvienas žmogus po prievarta turės pirkti valstybės paskolos bonus. Niekas negalės sutauptyti pinigų, niekas negalės praturtėti (tur but išskyrus tik didžiulius milijonierius), kaip tai buvo po pereito karo. Visi žmonės pajaus daugiau vargo ir liks biednesni. Išgalės karinė diktatura ir ji jau nebepranyks nei po karo. Nei laisvės nei demokratijos Amerikoj nebus ilgą laiką. Prieto galima pridėti, kad ateiviai ir ateivių organizacijos per karą nukentėtų labiausiai.

Karo agitacija ir
nusistatymas prieš
karą

Karo sekretoriaus padėjėjas Louis Johnson veteranų konvencijoj Bostone pasakė kalbą aštriai kritikuodamas Suvienuytųjų Valstijų Kongresą už nepakaitamą neutraliteto įstatymo taip, kad Suvi. Valstijos galėtų pardavinėti ginklus "užpultoms" šalims karo laiku. Jis sakė, kad toks kongreso elgesys reiškę tiesioginę pagalbą Vokietijai ir tai didelės svarbos pagalba — lygia karo laivyno spēkai. Jis kalbėjo tokioj dvasioj, tarytum Amerika jau būtų paskelbusi karą Vokietijai.

Tuo pačiu laiku Norman Thomas kalbėjo Community bažnyčioj New Yorke. Jis ragino laikytis neutraliteto, nežiurint kas dėtųsi Europoj, nes pereitas karas parodė, kad Amerikos įsikišimas tik daug blogo atnešė pačiai Europai, jau nekalbant apie Ameriką. Jis nurodinėjo, kad Amerikos lengvas pasidavimas minios isterijai paliko Amerikos istorijoj ilgą rekordą žiaurumo ir nepakantės. Jei Amerika įsikištų į karą, tai Amerikoj minios žiaurumą skaudžiai pajautytų žydai ir visi ateiviai.

Neturtingi galės pirkti namus mokėdami po \$4 į savaitę

Washington federalė namų administracija (FHA) paskelbė naują planą naujiems namams statyti su mažai pinigų. Sulyg šio plano neturtingi žmonės, kurie uždirba \$900 iki \$1,500 į metus, galės statyti namus iki \$2,500 vertės ir išmokėti už juos į 15 metų. Valdžia garantuos paskolas iki 90 nuosimėjų namų vertės. Pasistatymui \$2,000 vertės namo reiks įmokėti tik \$200. Skolą galima bus išmokėti, mokant po \$17 į mėnesį arba po \$4 į savaitę, o be to reiks užsimokėti taksus ir apdraudą nuo ugnies.

BENDRAS MASSACHUSETTS LIETUVIŲ

PIKNIKAS

RENGIA 50 DRAUGIJŲ IR KLIUBŲ

RUGSĖJO 3

Nedėdienį prieš Labor Day

Voses Pavilion

MAYNARD, MASS.

\$150.00 Dovanų Prie Įžangos Tikietų
GALESIT LAIMĖT NUO \$5.00 IKI \$50.00

GROS L. BUINIO ORKESTRAS

Visi lietuviai kviečiami šiame puikiame paren-gime dalyvauti.
KVIEČIA RENGĖJAI.

LIETUVIŲ DIENOS

SVEČIŲ SUTIKIMUI

PIKNIKAS

DEXTER PARKE 74-11 Jamaica Av.
Woodhaven, L. I.
(Jamaica L. vykstant, išlipi Elderts Lane)

SESTADIENI

RUGSĖJO 9 D.

1939 m.

Graži Vieta Poilsui ir Pasilinksminimui
Informacijų Stalas, Svečių Supažindinimas,
Susirinkimas Organizacijų, Užkandžiai

Dainos
Šokiai
Muzika

Aplankykite Lietuvos
Paviljoną Pasaulinėje Parodoje!

Dėl platesnių informacijų rašykite:
Vienybė, Pre-Lithuanian Dau Committee
193 Grand St., Brooklyn, N.Y.

ŠTAI JUMS PROGA

"Naujoji Gadyne" — Vienas Doleris Metams

DEVYNI METAI kaip leidžiama populerus savaitraštis "Naujoji Gadyne". Dabar nutarta leisti du kartus į savaitę. Tuo tikslu mūsų bendrovės direktija paskelbia vąjį ir tikisi gauti 1,000 naujų skaitytojų.

"NAUJOSIOS GADYNES" reguliari kaina 2 doleriai metam. Bet dabar, ruošiantis prie du kart savaitinio laikraščio, naujiam skaitytojam toji kaina ant pusės nukertama — už vieną dolerį metams.

VIENTAS DOLERIS metams už savaitinį aštuonių puslapių laikraštį — pirmas tos rusies bandymas Amerikos lietuvių spaudos istorijoj.

NAUDOKITES tuo mūsų pasiūlymu šiaandien ir rytoj: nelaukit ir neatidėliokit, nes terminas gaut "Naująją Gadyne" už vieną dolerį metams yra trumpas ir nebus prailgintas.

PRIESINGAI, mūsų bendrovės direktija rezervuojasi teisę savo pasiūlymą atšaukti, kaip greitai ji matys reikalą tatau daryti.

RASYDAMI MUMS kartu įdėkite vieną dolerį — jį gausit populių 8 puslapių laikraštį. Adresuokite taip:

NAUJOJI GADYNĖ
220 Leonard Street
Brooklyn, N. Y.

Šimtai Kontestantų

VISOSE LIETUVIŲ KOLONIJOSE UŽRASINĖS

NAUJIENAS

25 Metų Jubiliejinis

MUSŲ

KONTESTAS

PRASIDĖJO SAUSIO 2, 1939.

PAREMKIT SAVO MIESTO KONTESTANTŲ
ARBA UZSIRASYKIT TIESIOG PER

"NAUJIENAS"

1739 SOUTH HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

Metams Suv. Valstijose \$5.00
Prisiųsim Susipažinimo kopiją NEMOKAMAI.

Zinios iš Lietuvos

Del lito puolimo labiau baus spekuliantus

Kova su valiutos spekuliantais, kaip žinia, paskutiniuoju metu yra gana griežtai vedama. Sugauti valiutos spekuliantai ne tik pinigėmis baudomi nubaudžiami, bet dar pasiunčiami ir į priverčiamojo darbo įstaigą, kas juos daug labiau baugina, nei piniginės baudos. Kad kova būtų griežtesnė ir būtų pašalintas pats noras ta spekuliacija verstis, šiomis dienomis, kaip žinia, šiam reikalui atitinkamai buvo papildyti ir muitinių įstatymai, būtent, įvestas nuostatas, kad už nusizengimus valiutos operacijas tvarkantiems nuostatomis finansų ministeris galės uždrausti duoti ar galės atšaukti jau duotus leidimus prekėms įvežti. Tuo būdu su-sekti spekuliaciją valiuta bus dar ir tuo baudžiami, kad bus iš jų atimta teisė prekiauti. Ligšiol tokių muitinių įstatų pakeitimu dar nepasinaudota, tačiau ateityje, kaip tenka patirti, tas pakeitimas automatiškai bus taikomas visu savo griežtumu, tuo dar pagriežtinamas visą kovą su valiutos spekuliantais, būtent, kai tik asmuo bus susektas spekuliacijos valiuta, automatiškai iš jo bus atimta teisė ir prekiauti. Tai taip pat didelė baida, tačiau esamomis sąlygomis būtina. Eilėje kraštų yra baudžiama dar griežčiau už nusizengimus valiutai, net kaudžiama mirties bausmėmis. Juo labiau toks baudų griežtinimas yra reikalingas, kad ingšiolinių baudų nevenias valiutos spekuliantas, atrodo, dar nėra reikiamai pabugęs.

Kovoje su valiutos spekuliacija jokių išimčių nedaroma. Bėrevizuojuant viešojo atsisakymo įmonės, vienoje kitoje ir tokioje įmonėje randa ma kai kurių prasilenkimų su valiutos nuostatais. Tiksliai išaiškinus, ir čia nusikaltėliai nelengviau bus baudžiami. (L. A.)

Perkuno padaryti nuostoliai

Perkunią ir audros Ukmergės apskr. ukinininkams šiemet yra padariusios labai daug skaudžių nuostolių. Perkuno užmuštų žmonių ir gyvulių ir sugedintų trobėsių skaičiumi apskritim, tur būt, stovi pirmoje vietoje. Štai vėl, liepos 17 d., apie 15 val. Kaukiškių km., Musninkų valsč. perkunas uždegė Antano Bareikos gyvenamąjį namą, iš kurio užsidėgė klėtis ir abu trobėsiai galutinai sugedę. Tuo pat laiku perkunas užmušė minėto Bareikos žmoną Stefaniją, 45 metų amžiaus ir smarkiai pritrėnkę du to paties kaimo gyventojus — Vaclovą Giliną, 32 metų ir Modestą Bareiką, 9 metų amžiaus. (E.)

Laikraštis Musų Jura

Musų Juros antras numeris, skirtas juos savaitei, išėjo su žukiu, kad jurą mylėtume, vertintume ir saugotume, kaip gimtąją žemę, kad pajurys mums būtų ne siena, bet toji vieta, nuo kurios Lietuvos valstybės erdvė prasideda ir tęsiasi tiek toli ir plačiai, kiek toli ir plačiai tęsiasi jūros vandenynai. Klaipėdos neteizimų išlyginti laikraštis siūlo: 1) šventosios vietoje steigti didelį didelį, modernų lietuvišką uostą — miestą; 2) pagreitinti modernaus žvejų uosto statybą; 3) prekybos laivyną padidinti bent iki 60,000 tonų; 4) įsteigti jurininkystės mokyklą, suburti visus jurininkus ir jiems duoti profesinio darbo; 5) motorizuoti žvejybą; 6) steigti navigacijos institutą; 7) vasaro-

tojus kreipti į pajurį; 8) kasmet ruošti jūros dienas; 9) propaguoti vandens sportą. (E.)

Geras uogų derlius

Šiemet pietinės Lietuvos miškuose kai kurių rūšių uogų uždėję visi gerai. Ypač gerai uždėję mėlynės ir žemuogės. Alytaus, Merkinės, Onuškio ir Daugų apielinkų miškuose dažnai galima pamatyti raudonojančius nuo žemuogių miško plotus. Šių uogų minėtuose miškuose vietomis randama dar ir dabar, tačiau mažiau nei liepos mėnesio pradžioje. Užtat dabar jau gerai prinoko avietės ir mėlynės. Butrimonių, Berkinės ir kituose pietinės Lietuvos miškuose mėlynių yra tiek daug, kad vienas asmuo per dieną prirenka apie 8—10 litrų. Dabar Alytaus ir kitose rinkose už mėlynių litrą mokama 30—40 centų, o už aviečių 40—50 centų. (E.)

Daržovių, medaus ir grybų eksportas

Prasideda daržovių, medaus, grybų ir vaisių eksportas. Medus eksportuojamas į Ameriką, Angliją, Šveicariją ir Vokietiją, grybai į Ameriką, Vokietiją ir Švediją. Voveruškų šiemet numatoma išvežti apie 30,000 kg. „Pieno Centras“ žada eksportuoti vyšnių apytikriai už 360,000 lt. Be to, numatoma eksportuoti apie 5,000 tonų konservuotų agurkų. Statistikos duomenimis nuo 1935 iki 1938 metų už eksportuojamus žvėrių kailius buvo gauta 3,641,200 lt. pajamų. Vidutiniai kailių kasmet eksportuojama už 200—250 tukst. lt. Netrukus į Lietuvą atvyks Turkijos pirkliai, kurie supirkins arklis eksportui į Turkiją. (E.)

Sviesto eksportas

Per pirmuosius šių metų šešis mėnesius pieno perdirbimo bendrovės pristatė eksportui 6,738,660 kg. sviesto. Per tą patį laiką 1938 metais buvo pristatyta 6,170,135 kg. sviesto. Vadinasi, per šių metų pirmą pusmetį sviesto eksportuota daugiau kaip praėjusiais metais 568,525 kg. arba 9,21%. (E.)

Daug ir didelių audrų Dzukijoje

Šią vasarą Dzukų kraštą labai dažnai aplanko audros ir perkunijos. Nuo birželio mėn. vidurio iki dabar per pietinę Lietuvą praužė net 4 didelės audros. Liepos 27 d. nakties perkunią ir audrą, kaip ir kitos, taip pat padarė nemažą nuostolių. Apie 18—19 val. iš pietų pusės atslinko tamasis debesis, kuriuos lydėjo didelis vėjas. Netrukus pasigirdo perkunią ir vėjas virto audra. Apie 20—21 valandą Pūnios-Butrimonių-Birštono-Prienų apielinkėse matėsi keli gaisrai. Tai degė perkuno įtrenktos ukinininkų trobos. Stiprus vėjas kai kur nulažė medžius. Bet labiausiai audra su lietumi pakenkė javams. (E.)

Statyba Mariampolėje

Mariampolėje kasmet vidutiniškai pastatoma 100—120 naujų pastatų. Šiemet, atrodo, privati statyba pasiekė rekordą, nes jau dabar arti toks skaičius leidimų išduotas. Šiais metais nemažai gyvenamųjų namų statomi muriniais. Murinė statyba plečiasi ne tik miesto centre, bet ir kitose šalutinėse gatvėse — Kęstučio, Dariaus-Girėno, Kapų, Tarpaičių ir kt. (E.)

Nyksta duminės pirkios

Seniau Alytaus apskrityje kiekviename valsčiuje buvo po keliolika duminų pirkų. Daug kas manydavo, kad tokiose nehygieniškose pirkiose žmonės gyventi vertė skurdas. Dabar aiškėja, kad visai ne. Mat, duminės pirkiose dauguma gyvena ne del skurdo, bet del tradicijų ir kitokių aplinkybių. Patyrinėjus duminų pirkų istoriją ir jų gyventojus, aiškėja, kad dažniausia duminėse pirkiose gyvena del apsilėidimo ir nerangumo, bet ne del neturto. Kai kuriuose valsčiuose nė su žva-ke nerasi duminės pirkios. Lankant duminų pirkų gyventojus, jie tuojau pasisako, kad ruošiasi dumtraukį pasistatyti. (L. A.)

Lietuvos industrializacija

Prekybos ir Pramonės Departamentas, kaip patiriama, ruošia platų Lietuvos industrializacijos planą. Pagal šį planą ateityje turės būti tvarkoma visa mūsų pramonė: būtų žiurima, kad vienoje pramonės šakoje neatsirastų per daug įmonių, o kitoje — per mažai. Kapitalai taip pat galėtų būti nukreipti į tas pramonės įmones, kurios yra mums reikalingiausios. (E.)

Ekskursija į Lenkiją

Lenkijos Rašytojų Profesinė Sąjunga kviečia Lietuvos Rašytojų Draugiją suruošti ekskursiją į Lenkiją. Numatoma, kad mūsų rašytojai vyks į Lenkiją rugpjūčio mėnesio pabaigoje ar rugsėjo pradžioje. Šiomis dienomis laukiama Lietuvoje lenkų rašytojų PEN klubo ekskursiją, kurio įsirašė apie 20 žymiausių Lenkijos šių dienų rašytojų. Be to, Lietuvoje žada atsilankyti keli žymūs Amerikos žurnalistai, kurie dabar keliauja po Lenkiją. (E.)

Daugiau biznio Lietuvoje

Prekybos, Pramonės ir Amatų Rumų duomenimis Lietuvoje vidaus prekybos apyvarta, lyginant su ankstesniais metais, dar žymiai padidėjo. Praėjusių metų Didž. Lietuvos prekybos apyvarta siekė 1,200 milijonų litų (1937 m. buvo 1,000 mil. litų). Didžiausią didėjimą rodo kooperatyvų daromos apyvartos. Taip „Lietukis“, pav., praėjusiais metais savo apyvartą padidinęs nuo 72,82 mil. iki 113,86 mil. litų, prekybos kooperatyvai nuo 64,1 mil. iki 99,1 mil. litų, „Pieno Centras“ nuo 65,73 mil. iki 76,92 mil. litų, arba visų šių įmonių drauge apyvarta padidinta nuo 202,65 mil. litų iki 289,88 mil. litų, tad bendrai padidinta 43%. Žymaus padidėjimo pernai pasiekė ir „Maisto“ apyvartos. Viso pernai jos pakilo nuo 59,96 iki 72,81 mil. litų, arba padidėjo 21,4%. Visų visuomeninio po-tūdžio prekybos organizacijų apyvarta pernai sudarė 362,69 mil. litų prieš 1937 m. buvusius 262,61 mil. litų, t. y. padidėjo 38,1%. Atskirų bran-žų apyvartos pernai taip padidėjo: statybos medžiagų — 39%, mašinų — 24,8%, kino teatrų — 23,1%, viešbučių ir svietainių — 24,3%, automobilių — 19,1%, radio — 19,1%, popieriaus 18,2%, tabako — 17,5%, kolonialijų prekių 9,8%, kuro (anglių, naftos) 10,3%, galanterijos 6,7%, chemikalų 3,3% ir manufaktūros 3,2%. Bendra prekybos pelno mokesčio pajamų suma 1938 m., lyginant su 1937 m., padidėjo 30,2%. (E.)

Nemoka laikytis važiuavimo taisyklių

Nors važiuavimo taisyklės jau senai veikia, bet daugelis Alytaus apskr. piliečių jų nesilaiko. Daug dar matyti važiuojančių ir neturinčių prie vežimų nustatytų kortelių. Be to, važiuodami vieškeliais ir plentais nesilaiko dešinės. Važiuoja taip, kaip jiems patinka. Todel del nesilaikymo važiuavimo taisyklių dažnai įvyksta įvairių nuotykių ir kartais nelaimių. (L. A.)

Puola sklypų kainos Kaune

Paskelbus, kad neužstatyti miesto centre sklypai bus apdėti didesniais mokesčiais, jų kaina pradėjo kristi. Dabar daugelio tokių sklypų savininkai įieško pirklių ir juos parquoda žymiai pigesne kaina nei kovo ir balandžio mėn. Kai kurie nekilnojajųjų turtų komisieriai-tarpininkai nepėpa apsidirbti, nes šiuo laiku žemės sklypų pasiula ir pirkimas labai pagyvėjo. Būdinga, kad miesto centre žemės sklypai pinga, o priemiesčiuose jų kaina keičiasi labai nežymiai. (E.)

Lietuvos jureiviai

Nemažas skaičius lietuvių jaunuolių jureivystės amato mokosi didžiųjų valstybių jurininkų institutuose bei akademijose. Kai kurie jų teorinį kursą jau yra išėję ir dabar atlieka praktiką ant laivų. Šiomis dienomis iš Triesto uosto italų laivu „Arabia“ išplaukia į Persiją 5 valdžios stipendininkai: Bronius Stachinskas, Vladas Juknevičius, Mykolas Slapšys, Antanas Jovaiša ir Edvardas Kriščiūnas. Jie jurininkystės mokslus studijuoja Neapolio jūros instituto. Garlaivis „Arabia“ iš Persijos plauks į Pietų ir Šiaurės Amerikos uostus. Praktika ant jo atliekama mūsų jurininkų kelionėje išbus du mėnesius. Garlaivis „Arabia“ 70,025 tonų priklauso bendrovei „Lloyd Triestina“. Povilas Mažeika jurininkystės mokslus studijavęs Neapolio jūrų akademijoje (denio vadovybė), praktiką atlieka ant anglų prekinio-keleivinio garlaivio „Baltrafic“, nuolat kursuojančio tarp Klaipėdos ir Hullio uostų. Mažeika plaukiojimo praktiką baigs ligi Naujų Metų. Garlaivis „Baltrafic“ priklauso bendrovei „United Baltic Corporation“. Atlikęs plaukiojimo kursą ant italų prekinio-keleivinio garlaivio „Atlantic“ Stasys Runčaitis grįžta į Lietuvą. Jis plaukiojo apie metus laiko Pietų ir Šiaurės Amerikos vandenynuose. Ruošėsi denio vadovybei. Ant francouz garlaivio „Andrė Lebon“ į Tolimuosius Rytus yra išplaukęs Vyt. Anžauskas ir Juozas Vardauskas. Į Lietuvą jis grįž rugsėjo mėn. pradžioje. „Andrė Lebon“ garlaivis 13,000 tonų plaukioja po Francijos vėliava. (E.)

Francijos Camp de Gurs koncentracijos stovykloje esą lietuviai, buvę Ispanijos respublikos kareiviai, rašo, jog jų žiniomis, Ispanijos kare dalyvavo daugiau negu 80 lietuvių, kurių apie 20 buvo atvykę iš Lietuvos, iš Argentinos — 21, iš SAV — 15, Kanados — 8, Brazilijos ir Francijos — po 4, po vieną kitą iš Austrijos, Italijos, Liuksemburgo ir kitų valstybių. Jie turį žinių, jog pačioje karo pradžioje karo ir žuvo keletas Ispanijoje gyvenusių lietuvių. Pagal specialybes Ispanijoje kariavę lietuviai skirstomi: 5 gydytojai, 2 studentai, 3 žurnalistai, 3 felseiriai, 2 lakunai, 8 mechanikai, keletas šoferių, stalių, statybininkų, o kiti žemės ūkio ir fabriku darbininkai. Pagal karo tarnybos laipsnius lietuviai Ispanijos respublikos armijoje gavo laipsnius ir išsitaravo: 3 kapitonai, 7 leitenantai, 1 jaun. leitenantas, 3 seržantai (viršilos), 3 puskarininkai ir kt. Nemaža lietuvių ėjo labai atsakingas pareigas. Vienas jų buvo Tarptautinių brigadų centr. bazės politikomisaras, keli buvo ligoninių šefai, mi-

Daugiau kaip 80 lietuvių kariavo už Ispaniją

Per visą Lietuvą perėjusi audra rugpjūčio 8 dieną pridarė daug nuostolių. Šiandien iš provincijos gaunama daug pranešimų apie audros padarinius.

Perkunas nutrenkė seimo narį K. Grauzinį

Per visą Lietuvą perėjusi audra rugpjūčio 8 dieną pridarė daug nuostolių. Šiandien iš provincijos gaunama daug pranešimų apie audros padarinius.

skrodimo žymių. Tuoj mėginta Grauzinį užkasti į žemę, bet gyvybės neatgavo, nes po trenksmo buvo praėjė jau dvi valandos. (L. A.)

Po pamatu rasti merginos kaulai

Prekybininkas J. Peldžius šiemet nupirko prie Vytauto g-vės kampo Kretingoje sklypą su apgriuvusiu trobėsniu. Jį nugriovęs, pradėjo statyti naują namą. Kasant namų pamatus, buvo atgriautas ir renas rusys. Po užgriuvusiais akmenimis atrasti jauno žmogaus, kaip spėjama, mergaitės 16—18 metų griaučiai. Ant kaukolės buvo uždėta didelė, sunki plyta. Gyventojams tai sukėlė didelį nusistebėjimą. Namas pirmiau priklausė Lipsčienei, kuri taip pat buvo pavaldėjusi iš savo giminių. (A. L.)

Statyba Kauno apielinkėje

Šiemet nuo pat ankstyvo pavasario Kauno apielinkėse buvo pradėta statyti nemaža didelių medinių ir murinių namų. Ypač dabar labai gyva statyba Aleksoto-Julianavos-„Maisto“ apielinkėse. Vien „Maisto“ apielinkėse birželio ir liepos mėn. pradėta statyti keliasdešimt namų. Taip pat gyva statyba ir Vilijampolės apielinkėse. (E.)

Prezidentui A. Smetonai 65 metai amžiaus

Rugpjūčio 10 d. Respublikos prezidentas A. Smetona sulaukė savo amžiaus — 65 metų sukakties. Sukaktuviniškas gavo daug sveikinimų iš vidaus ir užsienio. Vyriausybės vardu Respublikos prezidentą asmeniškai pasveikino ministeris pirmininkas ats. brig. gen. Černius. (Sėkm.)

Viščiųų eksportas

Šiuo metu „Maisto“ bendrovė ruošiasi viščiųų eksportui. Tam reikalui prie Tauragės „Maisto“ fabriko pastatyti 3 dideli pastatai, kuriuose bus penimi iš ukininčių supirkti viščiukai, o vėliau pjaunami ir paruošiami eksportui. Ryšium su tuo, į fabriką primama apie 100 naujų darbininkų. Anksčiau per savaitę paruošdavo eksportui apie 500—600 centn. bekono, o šiuo metu per savaitę paruošiama apie 2,000 centn. vien Tauragės fabri-ke. (E.)

Daugiau kaip 80 lietuvių kariavo už Ispaniją

Per visą Lietuvą perėjusi audra rugpjūčio 8 dieną pridarė daug nuostolių. Šiandien iš provincijos gaunama daug pranešimų apie audros padarinius.

Perkunas nutrenkė seimo narį K. Grauzinį

Per visą Lietuvą perėjusi audra rugpjūčio 8 dieną pridarė daug nuostolių. Šiandien iš provincijos gaunama daug pranešimų apie audros padarinius.

litariniai patarėjai, brigadų ūkio viršininkai, mušiuose vadovavo kuopoms ir batalijonams. Nemaža jų pasižymėjo, kaip geri artileristai, kulkosvaidininkai, šoferiai, ryšininkai ir kt. (E.)

Lietuva laimėjo aviacijos varžybas

Kaunas, rugpjūčio 22 dieną. — Nuo rugpjūčio 16 dienos Kaune vyko Baltijos aviacijos skandytuvų aviamodelių varžybos, kurias laimėjo Lietuva. (G. K.)

Naugų rinkimas

Skautų Brolija paskelbė savo vienetų vadams originalų vaju — rinkti atliekamus gelžgalius ir įvairias nauges. Naugų rinkimas rupestingai vykdomas visoje Lietuvoje.

SLA KUOPŲ IR APSKRIČIŲ PARENGIMAI

FAST WHITE PLAINS, N. Y. — SLA 309 kuopa rengia didelį pikniką sekmdienį, rugsėjo 3 dieną, Shmaleng Farm, Conn. Prasidės 1 val. po pietų ir tęsis iki 3 val. ryto. Įžanga 25c. Piknikas bus gražiamame miške, todėl kviečiame visus vietas ir apielinkės lietuvius ir lietuvaiteis dalyvauti. Bus geri muzikantai net iš Brooklyno ir gros lietuviškus ir amerikoniškus šokių. Taipgi bus skanių užkandžių ir visokių gėrimų. Pusė pelno bus skiriama Klaipėdos pabėgėliams. — Visus kviečia Rengėjai.

MAISTO konservuoti HAMS ir PICNIC-HAMS, krapuose rauginti AGURKAI

Mažiausias užsakymas — 3 dėžės
LIETUVIŠKI (caramel) SALDINIAI
(supakuota po 50 dvivarių kartonų dėžėn)
LITHUANIAN-AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION
157 CHAMBERS STREET NEW YORK CITY
REctor 2-2786

Lietuvių Kalbos Gramatika

Pritaikyta Amerikos Lietuviams Mokytiš Kalbą
SUTAIŠE DR. D. PILKA, Lietuvių Kalbos Mokytojas prie
MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF EDUCATION
KAINA \$1.00
DR. D. PILKA, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,
„Keleivio“ Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. John B. Borden,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Vakara: 6 iki 8.
Telefonas: Canal 1175.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 8323 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.,
Vakara: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRIangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—6 ir 7—9

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stag 2-0783 Notary Public
JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
357 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA. NARYS
Tel. So. Boston 9423
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Būtinai,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagų ir Greitas Patarnavimas

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

A. S. TRECIOKAS
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Telefonai: Market 2-4867
arba Bigelow 2-1093

Laivakortės Lietuvos ir Lenkijos ir į visas šalis. Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis. Generalinė apdrauda. — Namai, automobiliai. Nuosavybių pervedimas ir administravimas. Importavimas iš Lietuvos. Notaras — tvirtina visokius dokumentus.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co.
Established 1863
Insurance
1905 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

LIETUVŲ

Keliaukite Vikingų Laivais

Per Gothenburgą, Švediją

Laivų Iplaukimal
Iš New York I Gothenburg
Rugsėjo 8 GRIPSHOLM Rugsėjo 19
Rugsėjo 16 KUNGSBOLM Rugs. 30
GRIPSHOLM Spalių 12
Rug. 25 DROTNINGHOLM Lap. 2
Rugsėjo 30 GRIPSHOLM
Spalių 24 GRIPSHOLM Lapkr. 13
Tamtos kelionei niekas nepatarnaus geriau prisirengti, kaip Tamstos vietinis laivokorėjų agentas, arba

SWEDISH AMERICAN LINE
4 West 51-st St., New York, N. Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite sąvės skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguld.

CAPSICO COMPOUND mo-stis lengvai prašalina viršm-nėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siūcia padėkavones pasveikė. Kaina 50c, per pašta 55c. ar dvi už \$1.05.

Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydyti, kaina 50 centų.

Dukart tvirtesnė 75c.
Justin Kulis
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.